

SLOVENEK

==== Inserati: ====

Enostolpna pettirvratna (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat » 9 »

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvratna
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

==== Izhaja: ====

vsa dan, izvenredne nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 16 strani.

Ob enajsti uri.

Zahvaljanje, obrekovanje in ropotanje po slovenskem in nemškem svobodomiselnem časopisu dokazuje, kako je bilo prav, da se je ustanovilo naše narodnoobrambno društvo »Slovenska Straža«. Slovensko krščansko socialno delavstvo navdušeno pozdravlja »Slovensko Stražo«, tisto stražo, ki naj skrbi za to, da naše delavstvo ostane tudi krščansko in slovensko. Onemogo zaganjanje slovenskih in tujerodnih neslovenskih junkerjev dokazuje, da je »Slovenska Straža« potrebna, da se je morala ustanoviti.

Slovensko krščansko socialno delavstvo je z največjim veseljem pozdravilo nameravano novo vseslovensko organizacijo posebno zato, ker z novo organizacijo slovensko ljudstvo prične samo boj za svojo grudo, boj za to, da ostane krščansko in slovensko. Veselo je bilo tembolj, ker je znalo, da mogočna vseslovenska ljudska organizacija stopi krepko na plan v obrambo svojih pravic, v obrambo svojega posestnega stanja in se je prepričalo, da so tudi v narodnoobrambnem delu minuli tisti časi, ko so hoteli slovenski svobodomiselniki junkerji, da jahamo z njimi kamorkoli, ako so oni zagodli. Tisti časi so minuli, in da je prišlo do tega, se pač najbolj veseli in raduje skrajno levo krilo vseslovenske ljudske krščanske demokracije: slovensko krščansko-socialno delavstvo.

Nič ni pa storjenega z besedami. Hočemo, da se dela. In veseli nas, da »Slovenska Straža« ne govori, da ne izpušča le solzavih člankov po izvestnem svobodomiselnem receptu, marveč da se je predstavila naši vseslovenski ljudski javnosti z delom, da je že ob ustanovitvi lahko pokazala lepe uspehe.

Velika naloga čaka »Slovensko Stražo« tudi z ozirom na delavstvo. Ob mejah je izpostavljeno naše kmečko ljudstvo potujčevanju, izpostavljeno je potujčevanju po mestih naše obrtniškega, a ne trdimo preveč, da je najbolj izpostavljeno potujčevanju delavstva. Ne mislimo tukaj na tisto raznarodovanje, ki ga zagrešuje nad slovenskim delavstvom našemu ljudskemu življu protikrščanska in mednarodna socialna demokracija, dasi bo morala biti »Slovenska Straža« na straži tudi nasproti raznarodovalni in

protikrščanski socialni demokraciji, ampak tu mislimo na tisto delavstvo, ki je najbolj izpostavljeno raznarodovanju, na delavstvo, ki se še ni vjelo raznarodovalni rdeči internacionali.

Tujerodni kapitalist, tvorničar, izkuša v naši sredini potujčiti naše delavstvo. Ne navajamo imen, saj to bistri opazovalec lahko vsak trenutek sam opazuje. Sulferajnske šole klijajo liki gobe povsod, kjer se vgnjezdi tuji kapital in zaslužni naše ljudi po svojih tvornicah. Doma že čaka »Slovensko Stražo« velika, lepa narodna dolžnost, da ohrani domače delavstvo zvesto svojim verskim in narodnim svetinjam. Že zdaj čaka v tem oziru »Slovensko Stražo« velika zadača, a pripravljena mora biti tudi na bodočnost. Naša domovina bo vedno bolj industrialna. Žulji naših slovenskih delavcev bogate in bodo vedno bolj bogate tudi kapitaliste. Reki industrialnega napredka se ne moremo ustaviti, ampak naše delavstvo moramo s pridnim delom ohraniti zvesto našim verskim in moralnim idealom.

»Slovenska Straža« naj v tem oziru dela na to, da bo naš slovenski delavec močan, da bo stanovsko združen. Slovenska katoliška delavska društva, slovenska delavska konsumna društva in krona delavske organizacije »Jugoslovensko strokovno zvezo« naj »Slovenska Straža« z vsilo in močjo moralno podpira. Širi naj pošteno berilo in zmisel za potrebo združevanja med ptujčevemu navalu izpostavljenim delavstvom.

»Stražini« narodnoobrambni odseki, ki se povsod ustanove, naj skrbe že doma za to, da se našim načelom ne bo izneveril nihče, ki gre v tvornico ali v mesto s trebuhom za kruhom. Ne svobodomiselnost in tudi drugorodci nam ne smejo vzeti nobenega našega človeka, nobenega našega fanta, nobenega našega dekleta, če zapusti domačo hišo, domačo vas in se poda v drugi kraj. Nikdar tako kakor danes, ni še svet iskal zaslužka po svetu, nikdar pa tudi naš človek ni bil tako izpostavljen nevarnosti, da izgubi vero svojih očetov in milo materinščino. Živila »Slovenska Straža«, ki skrbi po svojih odsekih, da se to ne zgodi!

Ne smemo izgubiti niti enega našega človeka ne v Trstu, ne v Gorici, ne v Gradcu in ne na Dunaju in ne v Celovcu in tudi ne v Ljubljani, kjer se tudi lahko slovensko dekle kot služkinja kaj lahko popači in potuji. Izgubil ga ne bomo, če se že doma skrbi za to, da zapuste naši ljudje svoj dom

prepojeni krščanske in narodne zavesti. Povsod imate že, hvala Bogu, društva in družbe, ki skrbe, da se nam naši ljudje ne izgube, samo zanje morajo znati naši ljudje že doma. V zvezi s »Slovensko krščansko-socialno zvezo« in z »Jugoslovensko strokovno zvezo« skrbi »Slovenska Straža« za to, da razvijajo naše organizacije v izpostavljenih krajih živahno društveno družabno delovanje. Če se to zgodi, ni nas strah, da se izgubi kje kak naš človek.

Velike naloge čakajo našo »Slovensko Stražo« v ožji in širši naši avstrijski domovini, da se ohrani naš rod. Čaka jo pa delo in naloge tudi izven naše avstrijske domovine. Egipt, Westfalska, Amerika: povsod dobiš našega človeka, ki se trdo bori za svoj kruhek. Egipt! Sprejme te v svoje okrilje naša organizacija, ko prideš v Aleksandrijo, samo znati moraš zanjo. Vedno večje naloge »Slovenski Straži«! Westfalsko! I tu dobiš zavetje, ne odtujiš se veri svojih očetov in ne svojemu rodu, če se pridružiš poštenim slovenskim organiziranim westfalski krščanski demokraciji. Velika naloga in veliko dela »Slovenski Straži«. Amerika! Prepletena je že s krepko slovensko krščansko demokracijo organizacijo. Skovikanje svobodomiselnih ljudskih izkoriščevalcev in denunciranje kaže, da n. pr. že zdaj »Ameriški Slovenski Rafael« ne pušča izkoriščati našega človeka svobodomiselnim pijavkam. »Slovenska Straža« skrbi, da ne bo našega človeka, ki potuje čez morja v tujino, ki se ne bi poslužil Rafaelovega varstva!

Naslikali smo v glavnih črtah, kako »Slovenska Straža« sodeluj, da ostane naše delavstvo slovensko in krščansko. A že te površne poteze kažejo, da smo ustanovili »Slovensko Stražo« ob enajsti uri, a ne še prepozno, ker znamo, da zaveje po delovanju »Slovenske Straže« tudi nov, svež duh med slovensko delavsko krščansko demokracijo.

Slovenski delavec.—

Lurd — utopan.

Msr. Schoepfer v Lurdu je izdal pastirski list, v katerem javlja katoliškemu svetu, da je francoska vlada definitivno zaplenila lurdsko votlino in cerkev. Ta pastirski list je obenem protest proti svetoskrunstvu. Monsignor Schoepfer piše prilično tako-le:

»Nevihata, ki je nedavno plavala nad Lurdom, se je na našo žalost razlila. Naša svetišča so bila odzeta s

kruto silo škofu v Tarbesu, ki je bil njihov zakoniti lastnik v imenu cerkve in sv. očeta papeža. Delo krivice, dalje časa pripravljeno, je dovršeno in brezbožna roka, ki se je vadila, ko je udarjala po vrsti na cerkve, redovniška poslopja in semenišča v dijecezi, je združila vso silo, da napade votlino čudežev in vzvišene hramove.

Ko vam poročamo o tem žalostnem dogodku, o katerem smo zvedeli v Milanu, ko smo se vračali iz Rima v Lurd, nas obhaja taka žalost, da ne moremo povedati. Vi jo hočete deliti z nami; a da bo žalost naša odmev v srcih vseh kristjanov, smo uverjeni. Z ozirom na predstoječo nevarnost smo sumili, da more biti ta udarec mogoč. Vreden pa je obsojanja, ker ni nikakih razlogov, ki bi mogli upravičiti ta atentat. Tako smo vam govorili pred štirimi leti, v času, ko so naši nasprotniki začeli konfiskovati cerkvena posestva. Skofijska posestva, kar se tiče Lurda, niso nikdar ničesar dolgovala v nobenem pogledu darežljivosti države, niti tega departementa niti te občine. Z ozirom na to nima nobeden teh faktorjev niti sence kakšnih pravic na to posest. Ta posest je nastala iz darov celega katoliškega sveta. Ni dežele, niti mesta in mogoče niti vasi na celem svetu, ki bi ne doprinesla ničesar za oplešanje lurdskih svetišč. Vsled tega se mora smatrati ta sveta posest kot katoliška in last celega sveta, ki je poverjena varstvu škofa v Tarbesu. Kdo more temu oporekati?

Žalostno! Ničesar ni v stanu, da ustavi silo in krivico proti Bogu in cerkvi.

Proti tej sili imamo edino zavetišče v energiji naših protestov in v božji pravici. Še enkrat protestujemo proti zakonu, ki nam hoče odvzeti naše pravice. Ta pravica bo ostala vedno in last cerkve ne more nikdar postati zakonita last onih, ki nam jo jemljejo, razen v sporazumu s škofom, ki dela po pooblaščenju papeževem. Vsi oni, ki bi vzeli cerkvi to last za posvetno svoje uživanje, bodo ekskomunicirani z vsemi posledicami. Od tega anatemata ne morejo biti oproščeni kakor s smrtjo, razen ako povrnejo last onemu, komur je pripadala.

Kar se tiče občin ali drugih skupin, ki so navidezno prišle zakonito do te posesti, je naša dolžnost, da povemo glasno: »Kljub njihovi lojalni intenciji, da jo izroče splošnemu uživanju, a ne porabijo same zase, se jih ne more nikdar smatrati za prave lastnike teh posestev. Z ozirom na to morajo biti

LISTEK.

F. S. Finžgar:

Luč na gomili.

Svetniku-župniku Tomažu Potočniku.

Glej, kako umira pravičnik, in ni ga, da bi razmišljal . . .

Kajkrat govorimo o življenju, rešujemo njega zapletene probleme, ki se pa vsi razvozlavajo — po naši volji ali zoper njo, zato nas gromni veletok življenja ne vprašuje — na način, ki ga je presenečen začrtal v en sam stavek modrijan stare zaveze, namreč: Pod solncem se ne zgodi nič novega. Zato se mi je nešteto krat, ko sem stal ob smrtnih posteljah, ob tisočeri grobih, siloma vrival vzklik taiste stare zaveze: Glej, kako umira pravičnik, in ni ga, da bi razmišljal. In vendar je edino smrt, ki udari tisti grozni plat zvona, ob katerem se šele dokaže, je-li dotičnik, kateremu je zazvenela smrtna kosa — resnično živel — ali je pravzaprav že umrl v hipu, ko je s prvim pogledom vsrkal vase gorko luč solca. Zakaj ta smrtni klic je prva tromba sodnega dneva, ki preko vse in vsake zločesti blatnega življenja odpre njivo Preteklosti na stečaj, in grobovi se

otvorijo — pa praznujejo vstajenje. Ob tem hipu ni sovražne sile, ki bi velela: »Nazaj! Potuhnite se v grobove, ve dela preteklosti!« Ob tem trenutku ni jezika, da bi nalagal javno mnenje. Tromba je zaklicala: Račun! in račun se izvrši javno in po pravici. In ko je zvezjala vevnica večne Pravice pridelek njive, ko je veter razprhnil pleve in se je nagromadila klenega zrna bogata gomila, se oglasi sodba: »Pridi, dobri in zvesti hlapec . . .«

Ko poslušam take sodbe, čutim z zavestjo v srcu vrzel v slovenski književnosti in vprašujem: Zakaj? Ali ni ljubezni, ali ni razuma, ali še ni kovanost tisto pero, katero bi zapisalo: Umrl je pravičnik — in našel se je, ki razmišlja. Našel se je mož, ki ni običal pri plevah, marveč je šel k gomili klenega zrna, k gomili, ki se nasiplje dan za dnem, in tista dva, ki jo nasipljeta, sta oralna trdo ledino v bridkosti in samoodpovedi, in sta zrnje redila, kakor redi pelikan svoje mladiče. In ko umrjeta — in umrli so že tisočeri — ga ni, ki bi razmišljal, kaj je slovenska mati in ga ni, ki bi razmišljal, kaj je selski župnik po božji volji in po poštenega naroda poštenih željah.

Ne zameri, skromni, dragi pokojnik, Tomaž Potočnik, če povem to-le

javnosti. Ne boš se prevzel in se ne boš pohujšal — zakaj dopolnjeno je — če na tvojem grobu povem, da sem stotero krat hrepenel po tisti uri, ob kateri bi mi bila dodeljena moč, da bi zapisal po pravici in resnici povest o selskem župniku, in da si ob taki minuti stopil vselej ti k meni in si se mi nasmehnil. Ko sem te zagledal, sem se te razveselil, ko sem se ozrl vase, sem spoznal. Ni še prišla tista ura. In ni prišla takrat in še ni nastopila danes. Zato pa ne zameri, če ne morem zažgati nad tvojo gomilo kresa, ampak ukrešem le skromno lučko tvojemu spominu.

Gospod Tomaž — ti si bil človek. Ljudi sicer gomazi po zemlji kot mravelj na mravljišču, toda težko zadeneš ob človeka, ob katerem se ustaviš z veseljem in občudovanjem. Naletiš na levi ob človeka, ki hoče biti samo duša — brez telesa, in mu je zato vse telesno, vsa snov samo bolest, samo stvar odveč, katere naj bi ne bilo. Zadeniš ob desni na drugega — in ta gneča je gosta — ki pozna samo snov, ki se duše ne zaveda, ki grabi in ceni samo to, kar dotipa s prsti: zlato in blago. In pri obeh svetovnih strujah dobiš veliko večino, ki se ne zaveda urojene in ustvarjene naloge: človek je družabno bitje. Zato ni nikogar, ki bi imel dolžnosti samo do sebe — ampak

ima vsak dolžnosti tudi do bližnjega. Kdorkoli hodi oholo po zemlji, naj ne prezre klica: Plačaj, vrni! Družba te je dvignila, družba je plačala šole, da si učen, družba je nanosila vinarje, da si bogat. Torej dolžnik družbi — plačaj obresti!

Te velike naloge življenja se je zavedal pokojnik in plačeval bogate obresti. Težko kje srečamo moža, ki bi bil kot selski župnik tako na široko ljubljene, tako vseobče iskan, kakor rajni Potočnik. V njegov dom so vodile steze od vseh koncev in krajev. Pri njem je bilo šotorišče vseh slojev, pri njem ognjišče gostoljubja, pri njem srce, katero ni nikdar odbijalo — vedno pa priklepalo nase. Kdor je prišel v njegov dom prvič — se je vrnil še sedmič. On ni delil — kar je imel v srcu, v umu in na mizi — z odprto roko, on je sipal z obema rokama vedno zvrhano mero. Kolikokrat je stal v vrtincu sedanje dobe, ko so prihajali nevarni trenotki med sobrate, nevarni hipi v župnijo, ko so zavrele strasti — in on je mirno razsojal — pa nikoli obsojal in pogubljal, nikoli sovražil — pa vedno odpuščal in krivice pozabljal. Zato lahko trdimo, da je ni hiše na lepem Gorenjskem, kamor bi vrele tolike množice: Od preproste, revne vdove, ki je prišla prositi pomoči in

pripravljene, da jih takoj vrnejo, ko bodo to mogle, svojemu pravemu lastniku, t. j. katoliški cerkvi. Medtem je cerkvena last samo spravljena pri njih. Tako je treba, da se smatrajo občinski svetniki ali uradniki samo kot upravitelji, ako so prave krščanske duše.»

»Journal de la Grote« od 17. aprila t. l., ki prinaša to pismo, objavlja tudi vladni odlok od 9. aprila 1910.

V tem odloku se izroča:

»1. Mestu Lurdu votlino in vse neposredno, kar pripada zraven; stolno cerkev, del Espélerghes-a, na katerem je sezidana Kalvarija in je dobro znana božjepotnikom.

2. Dobrotvornemu društvu v Lurdu vse nepremičnine na levi strani pota, ki deli baziliko od poslopja Chapelains, to poslopje in druge zgradbe z vsemi parki, livadami in vrtovi.»

Kakor hitro je bilo to objavljeno, je mestni svet v Lurdu sklenil soglasno sledeče: »Z ozirom na to, da so zgoraj omenjene zgradbe postale zakonita last te občine z zakonom od 13. aprila 1908; z ozirom na to, da so zgradbe, podeljene z odlokom od 7. aprila 1910, nastale vsled darov od strani katolikov z vseh strani sveta in svrhu pobožnosti; ter imajo izvrševati namen, za katerega so posamezniki darovali: je treba tej posesti obvarovati karakter popolnoma religiozni.

Z ozirom na gospodarske interese te občine, ki jih mora imeti mestni svet pred očmi, se je soglasno sklenilo, sprejeti dobra, ki so dana občini z gornjim odlokom in ki jih smatra občina samo za izročena ji v varstvo ter jih staviti na razpolago škofijski oblasti, da se svobodno vrši katoliški kult in organizujejo religiozne manifestacije raznih romarjev.« — Pod ta zapisnik so se podpisali mestni svetniki.

H koncu tega sklepa pristavlja župan: »Bilo mi je do tega, da se vé, da hoče občina čuvati interese vseh katolikov, katerih pravice respektira.«

To je vzgled, kateremu edino bi mogle slediti vse francoske občine. Tolažilno je za katolike na Francoskem in v ostalem svetu, da se bodo mogle še nadalje vršiti v Lurdu svobodno katoliške manifestacije kot doslej.

Slovanska apostola.

Zgodovinska igra v petih dejanjih.

Spisal Silvin Sardenko.

(Založila »Katoliška Bukvarna.«)

Dramatična umetnost je višek pozicije; navadno predstavlja velike značaje in važne boje, ki imajo pomen za vse človeštvo. Velike zgodovinske dobe nudijo torej najprimernejšo snov za dramo. Taka doba velikih zunanjih in duševnih bojev je bila gotovo doba sv. Cirila in Metoda, ki sta Slovane za trenutek prestavila v središče svetne in cerkvene zgodovine in žal le za malo časa, zbudila zlato dobo krščanske kulture med Slovani. V tej dobi bi se gotovo našlo mnogo snovi vredne velikih umetnikov. Vendar nimamo o tej dobi še nobenega važnejšega umetniškega dela, nobene drame. Naš pesnik Silvin Sardenko, ki je ravno pokazal, kako globoko umeva duha sv. Cirila in Metoda, je s svojim pesniškim duhom pogumno posegel v vrvenje one dobe in spisal zgodovinsko igro, ki je po pravici vredna naše pozornosti.

Kdor pozna delovanje sv. Cirila in Metoda, bode takoj spoznal, da je Sil-

vin Sardenko dejanje svoje igre postavil v pravo dobo. Igra se začne v Panoniji leta 868., ko sta sv. Ciril in Metod odhajala v Rim in se izvrši v istem kraju leta 869., ko se je sv. Metod po bratovi smrti vrnil v Panonijo kot panonsko-moravski nadškof. Torej v najživahnejši dobi stare slovenske Panonije.

Prvo dejanje v kratkih in živahnih prizorih razgrinja sliko tedanje vznemirjene dobe. Stari vojak in plečni Trudopolk je po svoji preteklosti in po svojih družinskih razmerah postal središče važnih dogodkov in duševnih bojev. V srcu mu še kipe maščevalne misli proti Moravcem (Pribinov meč!), s poslednjimi poskusi hoče še ohraniti svoje poganstvo, a že so ga prehiteli važni dogodki. Oba njegova sinova sta kristjana: Branislav, trdovraten vojak, se je sprijaznil z Moravci, tembolj pa je nasproten verskim »novotarijam«, ki sta jih povzročila sv. Ciril in Metod; Budislav, vzorni slovanski mladenič, pa je postal učenc sv. Cirila in Metoda. Trije značilni zastopniki tedanje Panonije!

V drugem dejanju se nasprotja poostre in zapletajo, položaj postaja vedno resnejši, vznemirjenost vedno večja. Ljudski pevec Sebidrag ne najde poslušavcev. Vmes poseže še glas o zelo uspešnem delovanju sv. Cirila in Metoda; z njima je ljudstvo in knez Kocel. Trudopolk in Branislav se čutita osamljena, zato složno napenjata vse sile, da bi položaj obrnila po svojih željah. Ciril in Metod potujeta mimo Trudopolkovine v Rim; njuna trenutna navzočnost še bolj razvname boj v Trudopolkovi hiši.

Tretje dejanje. Branislav in Frank Ljuti napneta lok do skrajnosti. Hujskata proti Cirilu in Metodu, češ da sta sleparja, razkolnika kakor Focij. Notranji boj v Trudopolku prikupi do vrhunca; vmes se mu pa še zbudi očetovska ljubezen do sina Budislava, ki ga je prej tako trdo odslovil. Še enkrat mu vzkipe maščevalne misli proti Cirilu in Metodu, da dvigne Pribinov meč: »Proti onim, ki so mu sina vzeli, ki so na Trnov vrh prinesli sam razdor!«

Polagoma se pripravlja rešitev napetega položaja. Ljudstvo, ki je vneto za Cirila in Metoda, še zaupa Trudopolku. V četrtem dejanju napravi Branislav še zadnji poskus, da pridobi zase Trudopolka in s tem tudi dedščino; toda zastonj! Ljudstvo komaj pričakuje Cirila in Metoda. Ljudski pevec Sebidrag zataji svoje ime (Sebidrag), vname se za Cirila, ljubljence panonskega ljudstva in mu zapoje ginljivo pesem; ljudstvo zahteva, da jo še in še ponavlja. Že prihajajo za ljudstvo vesele vesti iz Rima. Vračajo se učenci slovanskih apostolov. Branislav je osamljen. Ves zaplet se še bolj koncentrira okoli Trudopolka. Budislav se je vrnil iz Rima. Ljudstvo plaka, ko izve, da je umrl angelsko nedolžni Ciril.

Peto dejanje je proslava v čast Cirilu in Metodu. Učenci pripovedujejo, kako je papež in celi Rim odlikoval slovanska apostola. Apostolski duh in apostolska gorečnost Cirila in Metoda odseva iz vseh prizorov. Grčavi Trudopolk se ne more več ustavljati mogočnim vtiskom. Sprejme vero svojega sina Budislava. Nazadnje nastopi Metod, ki pove ljudstvu oporoko sv. Cirila. Ljudstvo prisega zvestobo

Cirilu in Metodu. Trudopolk prisega s Pribinovim mečem v roki!

To je kratka vsebina igre, ki v izrazitem in živem dialogu predstavlja celo vrsto bojev in zapletkov. Vse kipi in živi; ves čas vlada velika napetost, ki popolnoma osvaja našo pozornost, da hitimo z dejanjem nevezdržno naprej. Dialog je res v službi dejanja in značajev.

Pisatelj se je z vso silo svoje pesniške duše vglobil v dejanje in v značaje. Mnogi prizori so spisani v vzneseno navdušenem slogu. Pesnik ni mogel zadrževati svojega navdušenja; celi prizori so kar nehoté sestavljeni v ritmu. Lepo se združuje epika z liriko. Značaj Cirilov in Budislavov, značaj panonskega ljudstva nudi dovolj prilike za lirične izlive. Tudi naše ljudstvo se bode naslajalo in bode plakalo ob ginljivi pesmi v spomin sv. Cirila. Pesniku sta priskočila na pomoč naša glasbenika St. Premrl z napevi v slovanskem duhu in Fr. Ferjančič z rajskolepim staroslovanskim (grškim) koralom »Veličaj duše moja«. Epika, lirika in glasba!

Glavni junak je Trudopolk, stari panonski bor, vojak z dušo in telesom, grčav značaj s trdo skorjo, a pod njo utriplje srce, ki je sposobno za plemenita čuvstva, za nežno ljubezen in za resnico nad vse. Poleg njega so še drugi značilni zastopniki duševnih bojev in struj v tedanji Panoniji.

Z veliko spretnostjo je pisatelj toliko dejanja in toliko bojev oblekel v živo in enotno dramatično obliko. V njegovih panonskih junakih odmeva ne samo cela Panonija, v njih odsevajo tudi veliki tedanji svetovni boji. Nad vsem pa plava veliki apostolski duh slovanskih apostolov; v njuno slavo izzvene vse mnogobrojne, a harmonično ubrane strune te ljudske igre. Pri toliki vsebini vendar strogo dramatična koncentracija!

Naj še omenim, da je igra prirejena za samomoške vloge, da ni pretežka za uprizoritev, pa tudi tako poljudna, da je popolnoma vredna imena ljudske igre. Pesniku-dramatiku častitam!

Toliko pove prvi vtisk knjige, sedaj pa naj govori še oder!

Jeseniške novice.

j Delavsko strokovno društvo je preteklo nedeljo priredilo tako pristrčno veselico, da je na stotine ljudstva prihitelo k zabavi na dvorišče delavskega konsumnega društva. Posebno je ugajala šaljiva lekarna, prodaja jancica itd. Društvo je lahko vsestransko zadovoljno. Ni čuda, da nekateri naše prijatelje zopet grudi rumena zavist, ki ji dajejo duška po tovarni in drugod. Nam to nič ne škoduje! Delavstvo pa naj se toliko bolj oklepa svojih strokovnih organizacij!

j ? Ali ste že pristopili k Jugoslovanski strokovni zvezi? Delavci in delavke, le hitro v prekoristno in prepotrebno delavsko organizacijo!

j Tudi železniški uradniki so si preteklo nedeljo, kakor smo čuli, osnovali svojo strokovno skupino jugoslovanskih železniških uradnikov na Jesenicah. Shod, na katerem so govorili zastopnik Čehov, več gospodov iz Trsta in drugod, poslanec Piber, župnik Skubic i. dr., je bil kaj dobro obiskan. Posebno fino je zborovalce zabaval orkester katol. delavskega društva jeseni-

škega. Upamo, da tudi železniško delavsko osebje kmalu osnuje svojo strokovno organizacijo, bodisi prometno zvezo ali pa da pristopi k Jugoslovanski strokovni zvezi.

j Dolgo nas je varal Halleyev komet, sedaj pa nam večer za večerom najlepše kaže svojo nenavadno podobo. Te dni se je dobro videl med 9. in pol 11. uro zvečer.

j krasen skioptikon si je nabavilo naše delavsko društvo. Društvena predavanja se bodo s tem zelo poživila. Lepe barvene slike kažejo uprav naravno življenje, ako gledamo, kako se pomikajo ladije po morju in rekah ter drdrajo kočije po mestnih ulicah. Naše ljudstvo je s tem pridobilo najlepši pripomoček za pravo izobrazbo.

j Naše šolsko vprašanje, ki je za enkrat eno najbolj perečih in pomembnih, ima še vedno svoje »prijatelje«. Dočim se nekateri na vse moči trudijo, da bi Jesenice dobile novo slovensko šolo, kakršna jim gre, pa drugi hinavsko za hrbotom spletkarijo in intrigrirajo, samo da bi ljudstvo oropali njegovih najnujnejših pravic. Menijo, da posebno dobro delajo za dobrobit ljudstva, ako pri vsaki priliki zabavljajo čez deželni odbor, naše deželne poslance, ki jih nazivljejo »ljubljanke peteline« itd. Nas bodo prisilili, da bomo te »prijatelje« z najbolj živimi barvami fotografirali v popolni njihovi negoti. Potem bodo pa zopet vpili, da jih žre »klerikalni zmaj«, ki kaže sedem glav izpod Mirce. Za vse pride pravi čas, le nadaljujte!

j Prvo predavanje z novim društvenim skioptikonom bo jutri, v nedeljo zvečer, ob 8. uri v »Delavskem Domu«. Šestdeset slik bo pojasnovalo romanje iz Strasburga skozi Pariz, Bordeaux in Biarritz v Lurd in iz Lurda skozi Toulouse, Marseille, Lyon, Paray le Monial in Belfort nazaj. Vstopnina na sedežih 40 vin., na stojiščih pa 20 vin. Kogar zanima velika božja pot Lurd in Paray le Monial, naj nikar ne zamudi posetiti lepega in zanimivega predavanja.

j Zanimiva predavanja s skioptikonom se nam še obetajo letošnje poletje v »Delavskem Domu«. Tako n. pr.: Prizori iz velike francoske revolucije leta 1789., Romanje v sveto deželo, Bikoborbe v Madridu, Glavna mesta Evrope, Napoleon I.

Idrijske novice.

i Prevzetnost. Pismonoša F. B. v Idriji nam piše, da se čuti zadetega v članku »Prevzetnost« med idrijskimi novicami, dasi ni imenovan. Ker nočemo, da bi nadkom visela le senca krivice, smo poizvedeli in dognali, da so se ljudje, ki so se v praznik sv. Rešnjega Telesa v Spodnji Idriji spotikali nad vožnjo z motorjem med blagoslovom, motili v osebi voznika, ki ni poštni uslužbenec. Popravimo v javnosti to zmotu, da pismonoša ne trpi krivice.

i Klerikalci — škodljivci občine. Koliko škodujejo klerikalci mestni občini, »Narod« izkuša dokazati že v neštetihih dopisih. Sedaj bo pa Oswald in deželni odbor gotovo pohvalil. 1. marca t. l. je namreč sklenil občinski odbor, da kupi občina od stavbe in kreditne zadruge toliko sveta na nekdanj Ferjančičevem zemljišču v Grapi, kolikor ga je treba za približno 150 metrov dolgo in 5 metrov široko cesto, ki jo potem občina napravi. Oswald se je

sveta, do odličnjakov in dostojanstvenikov, ki so ob blagem pokojniku iskali človeka — s srcem po volji božji.

Toda ta plemenitost človečanstva pa se je ob njem povzpela še brezmejno višje, ko se je strnila s poklicom — selskega župnika.

Selski župnik! Menda ga ni stanu, ki bi bil od tistih ljudi, ki so v svetu kruto malo dobrega storili, pokvarili in zastrupili pa že milijone, tako omalovaževan, smešen in zaničevan, nego je poklic župnika na kmetih. Toda resnica je in stoji do sodnega dne: Ni šala biti — dober selski župnik, in kdor je dober in popolen, njega ne odtehta noben drug klic. Tega težkega zvanja se je blagi pokojnik do cela zavedal — in mu je bil do cela tudi kos.

Vprašam javnost: Imenuj mi stan, od katerega zahteva današnja doba toliko, kakor od selskega župnika? Nasprotniki vere gonijo župnika v cerkev, njegove župljane pa iz nje. Ogromna večina ljudstva pa ga kliče iz zakristije vun — na delo: delo izobrazbe, delo gospodarske organizacije. Pisarniško delo se množi od dne do dne, šolskih ur ima čisto toliko, kakor v mestu profesor, in vse dušnopastirsko delo, izvršeno z iskreno gorečnostjo, tudi ni igrača. Te zahteve sedanje dobe ho zmoget samo tisti, ki si je izvolil

Pavlovo geslo: »Vsem sem postal vse,« in samo tisti, ki ima moči in modrosti v izobilju in ljubezni brez meje. Sicer je brneč bron in zvoneč zvonček.

Pokojni župnik pa je bil v resnici mož modrega dela — in mož ljubezni. Kdor je zasledoval njegovo dvajsetletno delovanje na Breznici, je čisto strmel, odkod šibak in bolehen zajema toliko moči, da zmaguje vse delo. In prav ta ogenj za vsestransko delo je ožarjal celo župnijo od otroka do starčka. Kdor je videl kedaj, kako so visele nedolžno-rosne oči šolarjev s čudovito ljubeznijo od njem, kdor je opazoval, kako so ga ljubili mladeniči in dekleta, kdor je čul iz ust nabogljenih starčkov in ženic, bolnikov in betežnikov, kako je vse hrepenelo po eni sami besedi iz njegovih ust, kako je vse oblegalo njegovo izpovednico, kako ga vse želelo k smrti postelji, kdor je čul, kako prijateljski so moževali z njim gospodarji — ta je Potočnika blagroval v svojem srcu in takisto blagroval župnijo Breznico, katero je vodil tako modro. Bil je duhoven skozi in skozi, tako goreč in tako neomadeževan, da bi lahko rekel: Pridi in vrzi kamen za njim, če imaš kdo povod in pravico za to. Pavlovo geslo — vsem vse — je vršil do zadnjega dihljaja. Spominjam se pri tej priči besedi pesnika Medveda.

ki je pri njem kapelanoval: »France, župnik si, jaz še nisem, pa imam zato eno veselje, katerega marsikdo nima: Imam najboljšega župnika za gospodarja.«

Ker je bil duhovnik, pa ni nikdar pozabil, da je družabno vezan tudi na celi narod. Zato tudi ni samo mislil narodno, ampak prinašal vedno in vselej tudi svoj dar na žrtvenik domovine. Kako je on ljubil slovensko knjigo, poznal najnovije slovo, kupil in naročal nešteto knjig in časnikov, žrtvoval za cerkev premnogo in jo ozaljšal s pravim estetskim čutom! Kako je gojil ljudski oder, napravil društvom svoj dom in vzgojil igralcediletante, ki se lahko kosajo z mnogoterimi in ki so zasloveli po okolicah, da je bila redno dvoranca pretresna, kadar se je igralo na Breznici. Koliko dela, samozatajevanja in požrtvovalnosti!

Ob tolikem socialnem, izobraževalnem, pastirskem in gostoljubnem delu ni čuda, da je njegova zapuščina skromna, in resnica je, da bi je sploh ne bilo, ko bi ne bil prinesel opore iz imovite rodne hiše. Ni čuda, da je prenapeta struna počila . . . da je zadonel višji ukaz: Zadosti! Delavec je vreden plačila.

Ni pa tudi čudno, da je ob tem delu zaljubljen z vso gorkoto njivo, kamor je

sejal dvajset let — faro brezniško. Še zadnje, kar je imel, je izročil cerkvi, še zadnja njegova misel je bila na Breznici. S srcem pri procesiji presvetega Rešnjega Telesa v svoji fari, s smehom na ustnicah je odšel v večnost — hipoma, brez trpljenja, brez boja. Bratje, tako umira pravičnik — in vredno je, da razmišljamo . . .

Predragi pokojnik! Želel sem, da bi ti prižgal lučko na grob. Ko sem pa zapisal te besede in sem se domislil tvojega pogreba, me je sram. Namenil sem se, da bi izpregovoril — pa sem zajecjal kakor otrok, za čustva, porojena na tvoji gomili, sem iskal izraza in barve, pa se je rodila komaj okorna senca. Pa kaj bi? Naj govori, če kdo more, potem ko so pisale slovo in slavo tebi na brezniškem pokopališču ogromne množice, pisale s tistimi grenkimi črkami, ki imajo svoj vir na dnu srca — s solzami ljubezni in hvaležnosti. Nihče jih ni klical, pa so privrele same od sebe ob tvoji smrti uri, privrele iz vseh tisočerih src. Stotera in stotera in stotera gruda bó zagrnila krste, predno pride na vrsto zopet mož, za katerim bi zaplakalo tisoč src s tako iskrenimi solzami, kakor so tekle na tvojo gomilo.

Blagoslovljen tvoj spomin!

pritožil na deželni odbor, ker je naprava cest tam, kjer so že niše, nujnejša, nego za posestvom stavbne in kreditne zadruge, kjer se bodo na parceliranem zemljišču šele zidale. Občina tudi nima denarja na razpolago za nakup sveta. Deželni odbor je z odlokom 19. maja 1910, št. 8319, razsodil: »V kolikor je sklenjen nakup sveta z občinskimi sredstvi, se izpodbijani sklep razveljavi, v ostalem pa se pritožba kot neutemeljena zavrne. Za to so bili merodajni ti-le razlogi: Stavbna in kreditna zadruha v Idriji je v svrhu pridobitve stavbišč nakupila zemljišče, katero se ima po predpisih § 60. in naslednjih stavbnega reda z dne 25. oktobra 1875, dež. zak. št. 26, pred vsem razdeliti na stavbišča. V dosego parcelacije na stavbišča ima stavbna in kreditna zadruha pri stavbnem oblastvu vložiti primerno prošnjo in predložiti parcelacijski načrt. Povodom zaprošene parcelacije je ta zadruha po § 62. stavbnega reda dolžna občini za napravo cest potrebni svet čez svoje zemljišče odstopiti brezplačno. Ker ima tedaj občina pravico zahtevati, da se ji za ceste potrebni svet odstopi brezplačno, in bi bil nakup sveta neoprebna obremenitev davkoplačevalcev, je bilo sklep občinskega odbora razveljaviti in pritožniku ugoditi. V kolikor pa pritožba ugovarja sploh napravi te ceste, češ, da še ni potrebna, se kot neutemeljena zavrne, ker je občinski odbor poklican po § 28. 1. cestne postave z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17, sklepati o napravi novih občinskih cest in se ima po smislu § 61. stavbnega reda pri parcelaciji poskrbeti za nova potrebna pota.«

i Uspeh pritožbe na deželni odbor je torej, da bode občina zopet obvarovana precejšnjega izdatka. Cesta v Grapi bo dolga 150 metrov, široka 5 m, torej bo zavzemala 750 m². Občina je nameravala po sklepu liberalcev in večine socialnih demokratov plačati svet po 3 K, prihranila bo torej po trudu klerikalcev dobrih 2200 K. A prihranek je v resnici še izdatnejši. Zakaj § 61. stavbnega reda določa glede naprave novih cest ob razdelitvah sveta na stavbišča: »Pri takih razdelitvah se morajo ceste napraviti praviloma ravnortne in širokosti od 15 m, izjemoma 12 m.« Če bo oblast zahtevala 15 m široko cesto, odstopiti mora stavbno in kreditno društvo občini brezplačno 2250 m² sveta, za kar bi občina morala plačati društvu 6750 K, ob širjavi 12 m dobi občina 1800 m² sveta in prihrani 5400 K. Kaj ni to lepa pridobitev za občino? Liberalci bi jo radi le slačili, zraven pa kričali o klerikalnih škodljivcih. Radoveden je vsekakor marsikdo, ali bo stavbno in kreditno društvo, v katerem imajo Gangl in Jul. Novak glavno besedo, odstopilo brezplačno mestni občini 2250 m², kolikor sveta je treba, da se napravi 150 m dolga in 15 metrov široka cesta, kakor jo stavbni red predpisuje.

i Veliko presenečenja in začudenja je zadnje dni po našem mestu. Stari cestni odbor je vročil račune in druge priloge novemu odboru, a pri tem se je pokazal tako gorostasen primanjkljaj, da je vse ostrmelo. Da stvar ni bila že več let v redu, se je slutilo, a kakor hitro se je o tem kaj v javnosti govorilo, završčalo je po naprednem časopisju v znanih psokvah na klerikalce. Spominjamo se, ko so tožili čez slabo cesto, ki vodi v Logatec, in krivdo pripisovali prejšnjemu deželnemu

poslancu, češ, da se ne pobriža za občni promet. Dotični poslanec se je obrnil na pristojno mesto in tam dobil tako rezko sodbo o našem liberalnem cestnem zastopu, da se je vse zavzelo. Ko je naše časopisje nekoliko o tem pisalo, so nagromadili vse polno psokv nad dopisnika, da on niti približno ne vé, kako se delajo cestni računi. Tedajnji deželni predsednik baron Hein je očitno v Idriji izrekel, da je cesta bila v zelo slabem stanju vkljub temu, da dobiva odbor poleg navadne deželne naklade še 4000 K doplačila od ministrstva, kerč rudnik zelo izrabljuje. Pričakovati bi bilo pri toliki podpori ugoden finančni položaj. A to bi bil le oni pričakoval, ki ni poznal naprednega gospodarstva. Novi cestni odbor — v ogromni večini naši možje — so zahtevali pri oddaji premoženja uradnika od deželnega odbora. K temu jih je še bolj privedlo postopanje starega odbora, ki k zadnji seji niti povabil ni edinega našega člana. Gospodje so hoteli lepo med seboj račune skleniti. Sedaj se je pokazalo, da se je okoli 30.000 kron najelo posojila, katerega pa nikjer v računih med sprejemke niso zabeležili. Bilo je res malo predebelo narejeno, da se tako visoka vsota kar preze in računi le vjemajo. O tej zadevi bomo že še pisali, ko bode enkrat stvar dognana. Eden je neki že plačal 11.000 kron, drugi, glavni član in duševni voditelj vse akcije, je ravno pravočasno umrl, a iz njegove lepe zapuščine se je izločilo nekaj tisočakov, da bodo pomagali zdatno primanjkljaj znižati, na koga bode še ostalo prišlo, bomo že izvedeli. Tako na debelo se še ni z lepa delalo, kakor pri starem cestnem odboru.

Vrhnjske novice.

v Lenarčičeva »Klincgasa« vzbuja med Vrhnjani vedno več nevolje in ogorčenja. Pred par dnevi je nek šolski otrok zašel med tiste klince in tako nesrečno padel, da se je pobil do krvi. Sreča je hotela, da je otrok tako padel, da se ni dogodilo še kaj hujšega. Značilno je tudi, da se je nedavno celo Lenarčičev konj plašil nad tistimi količki, najbrže ni še vedel, da je to budalost naredil njegov gospodar. — To je majhen začetek nesreč na tej cesti. Da se bode še kaj hujšega zgodilo, o tem smo prepričani, ako bode mogočni Lenarčič vztrajal pri svoji krasni iznajdbi. Ko bi Lenarčič tako skrbno skrbel za to, da bi plačal Ciril in Metodovi družbi, kar ji je volil umrli Kotnik, kakor skrbi za svoje ceste in pota, ne bil bi mogoče danes pred svetom mož brez časti in narodnega čuta.

v Med tukajšnjim liberalnim Izraelom je zašumelo, ko se je zvedelo, kako lepe namene ima Lenarčič s Ciril in Metodovo družbo. Ni ga bilo liberalca, ki bi Lenarčiča ne obsojal in ga preklinjal na dno pekla. Začudili smo se, ko smo to zaznali. Kdo bi pač ne vedel, da s tem liberalci udrihajo sami po sebi. V spominu nam je še, kako so ga liberalci pri zadnjih deželnozbornih volitvah proslavljali kot moža značajnika, kot moža, ki mu ga na Vrhniki ni para. In tega moža so si s pomočjo Postojne in Loža izvolili za svojega poslance. In sedaj? Razblinil se je, ni ga več. Liberalna usta so polna samo o Lenarčiču. Lenarčič pa kljub temu še vedno uživa čast deželnega poslance, staroste sokola itd. In liberalci, nje-

goví volivci, ki so pač veliki v ustih, a majhni v dejanjih, vse to lepo trpijo in ne vedo, da jih tu veže narodna dolžnost, takemu poslancu izreči korenito nezaupnico. Tega seveda liberalci ne bodo nikdar storili, ker ne znajo biti dosledni.

Porotne razprave v Gorici.

Porotno zasedanje se je pričelo te dni. Vršila se je razprava proti Mariju Pippu iz Gorice, rojenemu 15. avgusta 1887, bivšemu slugi pri »Furlanski banki«. Kot tak je inkasiral in oddajal pri raznih denarnih zavodih večkrat denar, tudi večje svote. Dne 19. oktobra 1909 se je polastil dveh nakazil »in bianco« s podpisom ravnatelja Antona Orsetija, enega za pošto hranilnico, drugega za »Credit«. Izpolnil je prvo s svoto 3000 K, drugo s svoto 10.000 K ter tudi res dobil 10.000 K pri »Creditu«, na »Montu« pa 3000 K z nakazilom za pošto hranilnico. Nato si je kupil razne obleke ter jo popihal iz Gorice z neko ogrsko prostitutko. Bil je na Dunaju, v Budimpešti, na Reki so ga prijeli ter našli pri njem 9000 K. Pripeljali so ga nato v Gorico, ženske pa ne, ker je ogrska podanica. Pipp je priznal goljufijo ter ni vedel ničesar navesti v svoje opravičenje. Porotniki so odgovorili na edino glavno vprašanje z dá, ali so spoznali Pippa krivega goljufija za svoto nad 200 K ali pod 2000 K. Sodni dvor je obsodil Marija Pippa na 10 mesecev težke ječe s postom vsak mesec, plačati mora pravdne troške in Furlanski banki 2000 K.

Iz Amerike.

Kdo sme v Ameriko? Znano je, da ameriški uradniki pri izkrcanju strogo gledajo na to, da je priseljenec popolnoma zdrav; tudi manjše telesne hibe so vzrok, da se izseljenec pošlje nazaj v domovino. V Ameriko ne sme, kdor ima te-le bolezni, oziroma hibe: Otrdelost raznih členkov, zapnelost žil, sušenje kit, kronično napredujoče bolezni živčnega sistema, kronične bezgavke na vratu, spremembe v členkih ledja, skrajšanje udov in omrtvelost, kila, golša, sušica v hrbtnici, lupus in druge kožne bolezni zlasti kronične, napaka srčnih zaklopnih, vidne krčne žile i. dr. Da mora vsak priseljenec imeti pri dohodu v Ameriko primerno svoto denarja, smo že večkrat pisali. Sploh pa dobe oni, ki nameravajo v Ameriko, vsa potrebna podrobna pojasnila pri Rafaelovi družbi, na katero naj se vsak gotovo obrne, predno se odloči.

Velika nagrada za aeronavte. Iz St. Louisa (Amerika) se poroča: Predsednik tukajšnjega aeronavtskega kluba, Lambert, je naznanil razpis nagrade v znesku 400.000 dolarjev za polet z aeroplanom na 650 milj dolgi črti iz Iidianaopolisa v St. Louis-Chicago.

Iz Avstrije se je izselilo meseca maja 2000 oseb preko Trsta, veliko več pa preko Bremena in Hamburga v južno in severno Ameriko.

— Slovenec ponesrečil v amerikan-skem premogovniku. V Superior, Wyo., je bil 17. maja pogreb mladega Slovenca Ivana Tavčarja iz Trzina na Gorenjskem. Ponesrečil se je v Baltice rudniku, ko je bil s tovariši na delu. Nenadoma ga je zadel kotel, v katerem so spuščali cement doli, tako hudo po glavi, da je postal takoj nezavesten ter

padel globoko doli v rov, kjer so ga našli tovariši mrtvega.

— Slovenec umrl v Ameriki. V Chisholmu, Minn., je 8. maja umrl rojak Ivan Gošelj. Prejšnji dan v soboto je bil še zdrav. V nedeljo je obiskal razne gostilne. Ko je neki saloon ostavil, ga ni bilo dolgo časa nazaj. Nek rojak je odšel za njim in ga je našel na prostem mrtvega. Star je bil 55 let in doma iz Metlike na Dolenjskem.

Društva.

— Vabilo. Podružnica »Slomškove zveze« za reško dolino na Notranjskem ima svoj redni shod dne 9. t. m. (četrtak) v Košani pri Sv. Petru na Notranjskem ob 10. uri dopoldne v ondotni ljudski šoli s predavanji pedagogiško-didaktične vsebine. Vabljeni so na ta shod poleg udov tudi prijatelji kršćansko mislečega učiteljstva.

— Na Vrhniki priredi J. S. Z. dne 5. junija t. l. v Društvenem domu ob 3. uri popoldne delavski shod. Poleg drugih govori na shodu načelnik J. S. Z. in deželni poslanec g. dr. Ivan Zajec. Na obilno udeležbo, delavci in prijatelji delavcev!

— Slavnost v Preski. V nedeljo dne 12. t. m. priredi okrožje Orlov Šent Vid-Vič javno okrožno telovadbo in veselico v Preski. Slavnost obeta biti sijajna. Sodelovalo bo okrožje, ki zavzema v svoji organizaciji polovico ljubljanske okolice in tvori skupaj 8 telovadnih odsekov. Poleg tega so vabljeni tudi bratski odseki v Škofiji Loki, Stari Loki in v Kranju. Za slavnost je izvoljen posebni veselilni odbor v Preski, ki tvori 22 članov in članic in v katerem je zastopana vsa Preška organizacija. Veselilni odbor bo skrbel, da se slavnost kar moč dostojno vrši. Zato raj opozarjamo na to prireditev že danes vsa bratska društva sosednjih župnij, kakor tudi vse sosednje č. g. duhovnike, da se udeležijo naše prireditve in da agitirajo po svojih župnijah (zlasti v Sori pri Sv. Katarini, Smedniku in Ratečah), posebno med mladeniči za obilno udeležbo, ker je ta prireditev važnega pomena za mladinsko organizacijo, zlasti v naši okolici. Toraj somišljeniki, naši prijatelji in vsi dobromisleči, na svidenje v Preski v nedeljo dne 12. t. m. Natančneji spored cele prireditve priobčimo v kratkem. — Začasni veselilni odbor v Preski.

— Katol. slov. izobraževalno društvo v Žužemberku se je po dolgem presledku pretečeno nedeljo zopet oglasilo v javnosti z lepo vspelo zabavno prireditvijo. Na sporedu je bilo petje, govor, deklamacija in žaloigra »Garcia Moreno«. Naval občinstva je bil naravnost velikansk, tako da je bila prostorna dvorana v trenutku nabito polna in so premnogi morali oditi, ker niso dobili več prostora. V posebno častnem številu se je udeležila te prireditve inteligenca in trga in sosednih krajev. Vsa čast ji! Vse točke sporeda so se izvršile nad vse pričakovanje lepo in zanimivo, tako da se je občinstvo vkljub neznosni vročini, ki je vladala v dvorani po več kot dveurnem trajanju le nerado ločilo od prijetne zabave. Na mnogostransko željo, zlasti ker tudi mnogi od daleč prišli niso dobili vstopnic, je odbor sklenil, da se igra z nekoliko spremenjenim drugim sporedom prihodnjo nedeljo, to je 5. t. m., ponovi.

»A s ti kašn rodalub, ke maš tku nafrulene meštafe?« nahlulu me je una nedela glih tam pred Kvasuva štarija ta mal Boltežar, ke hod ket iblanskega rotuža pejomtar u kanclija douhčas predajat. »Lej mene tlela pud nus! Mi sma napredn rodalubi, ke nima nubene naputrebne kucine na ksihte, ampak sma use soje kucine puložl dome na altar in jh žrtval za »Sukolsk dum' u Šišk.«

»Tu je pa res lepu ud tebe,« sm se jest prou zafrkliu pusemhu. »Kdur

nima na ta notrajn plat glave nč, za kua b se bahu pol iz tistem, kar ma na ta zunajn plat glave. Kua s pa naredu iz mustafam? A s s jih vn pupulu?«

»Kaj še,« zagudrou je Boltežar mal puparjen. »Pulberu sm s jh preč in tu sam zavle rodalubnga namena sm s jh preč pulberu.«

»Tu je pa res čudn! Ti, pa tist toj prjatlj, ke sa s tud iz rodalubnga namena mestafe preč pulberal, ste ena čudna izjema, tku rekoč: ene bele pudgane med leberalcem.«

»Za kua?«

»Viš, Boltežar; ta prau, prou ta napredn leberalci raj rodalubne namene pulberaja, ne pa sojeh mestaf. Za tu m pa na gre u glava, kuku s ti ket ta prau napredn rodalub pršou na ta misu, de s s pustu u rodalubn namen mestafe preč pulberat!«

»Pepe, ti pa tlela gvišn cikaš na Lenarčiča, k je tou družba svetga Cerala in Metoda pulberat; a ne?«

»Mal s ja pugruntu, Boltežar. Lenarčič je že ena taka leberalna kacapiteta, ke se ga lohka že na stu šritu spužna, de je napredn leberaln rodalub. On je edn tisteh, ke se zastop na use paragrafe leberalnga rodalubja in se pu nh tud, kokr prauma, akurat rihta. Ampak, prjatu Boltežar; tak leberaln rodalub ni sam Lenarčič; tak rodalubi

sa usi leberalci, sam de usm na pride taka britu pud roka, de b se dal iz no tku temelit rodalubne namene pulberat. Jest b t jh lohka našteu takeh rodalubu ena taka šuma, de b uba, ti in jest tlela preh ud žeje in lakat puginja, predn b biu iz usm fertik. Pa teb jh mende ni treba naštevat, ke jh sam dobr puznaš in se ukul nh sučeš dan na dan, kokr Halleyu kumet ukul naše zemle. Zatu pa prau, de s ti in toj prjatlj brez mestaf bele pudgane med leberalcem. Le rec pr en glih dohtar Oražne, ke še na pu tulk fejest mestaf nima, kokr s jh mou ti, dokler še nis biu rodalub, de nej s jh u rodalubn namen preč pulbera, uš vidu kašna t u u ksiht zabrusu.«

»Mhm! Mal maš pa res prou! Zdej, ke s m mal uči udperu zavle mestaf, m je začel pa res že žou bt zajne. Mar b pučaku, de b s jh pustl ta peru naš leberaln kumedjonti, perdon, kumandanti, preč pulberat. Pa kua čm zdej nardet. Mestaf ni in pud nusam me je začel že zdej zebst. Pa zdej, ke je uručina, se že še potrpi; al kua u pa pu zim, kedr u nahod prtisnu. Ke se m uja začel delat pud nusam kapnki, kokr u pustojnsk jam!? Tekat u narodn. Veš, Pepe, mestafe sa pa use glih ena dubrota za čluveka, ena velika dubrota, tu puvem. Kulkat čluveka iz zadre-

ge rejša tkula pu zim, kedr se začne člouk ud mraza pud nusam putit in svetet. Tu se t lohka kar prime za mestafe in s jh začne vihat in vihat, pr te prloznast se pa lohka še tist put pud nusam ubriše. Jest res na vem, kua čm zdej nardet. A ti res na veš za nuben prpumočk, de b m hitr spet mestafe zrasle; tkula kašna žauba, al kej tagca?«

»Kaj b na vedu!« sm ga putulažu, ke sm vidu, kuku scagan gleda ke u mene. »Kene, u Šišk mate ena velika kurja fabrika?«

»Mama, mama!« prtrdu m je Boltežar in kar začeu mencat ud samga ferbca pred mana.

»A s ti iz fabrikantam ud te fabrike kej znan?«

»I sevede; še prou dobra prjatlja sma iz Krapežam.«

»No, pol se t u pa lohka pumagal, de na uš mou kašnga freta zavle mestaf; sam mene uš mogu ubugat.«

»Kar t srce puželi, use um rad naredu, sam de pridem spet ud sojeh mestaf. Veš, tku douhčes m je pu nh, de se usakeh pet menut zmotem in se pušlatam pud nusam, de b s jh navihu, pa primem za lft. Oh, ta moj rodalubje!«

»Nč na jamri, prjatu. Če s prjatu iz fabrikantam šiškarske kurie fabrike.

— **Iz Kamnika.** Pretečeno nedeljo je napravil damski odsek društva »Kamnik« svoj majniški izlet v Velesovo. Ob krasnem vremenu so dospeli članice k deveti maši v Velesovo, ki jo je daroval preč. g. župnik Brešar. Po maši so si ogledale cerkev in druge zanimivosti starega uršulinskega samostana. Pri kosilu se je razvila prav živahna zabava. Predsednica odseka, gdčna Odlasek, se je zahvalila g. župniku za tako prijazen sprejem in za ves trud, ki ga je imel z oskrbo kosila, g. župnik je pa izrazil svoje veselje nad obiskom svojih rojakinj in jim želel, naj bi Marija izprosilja božji blagoslov na vse delovanje vrlih Kamenčank. Želja vseh pa je bila, na skorajšnje svidenje pri drugem izletu!

— **Vič-Glince.** Ko bi ne imeli opravičenega vzroka, bi vam ne sporočali o procesiji sv. Rešnjega Telesa, dasi jo lahko prištevamo med prve v škofiji, bodisi po obilni udeležbi, bodisi po lepoti in pobožnosti, katero smo pri nji opazovali. Omenimo naj, da je pred sv. Rešnjim telesom korakalo samo s svečami nad 400 otrok. Pobožne matere so spravile na noge, kar »leze in gre«, da tako malim v prvi mladosti vcepijo ljubezen do Prijatelja mladine. Cerkevni pevski zbor je nad vse lepo rešil svojo nalogo, tako da godbe, po kateri so nekateri hrepeneli, kar nič nismo pogrešali. Orli so tvorili s svojim gotovim nastopom ob nebu sv. R. T. častno stražo. Korporativno s svečami so nastopili tudi člani tukajšnjega k. s. konsuma. Vičani so se trudili, da bi Glinčane in Rožnodolince, ki so se lansko leto tako obnesli pri procesiji, prekosili v okrašenju evangeljskih postaj. Sploh je tudi letošnja procesija pričala, da se tukajšnja župnija vedno bolj oklepa svojega Zveličarja. Kakor rečeno, vse te vesele in tolažilne prizore pri procesiji bi bili sami zase pridržali, ko bi nas nekaj ne nagibalo širni javnosti poročati o — žrtvi krasne procesije. Gospodična M. E., uslužbenka »Učiteljske tiskarne«, je obenem tudi tukajšnja marljiva cerkvena pevka. Dan prej se je v tiskarni izgovorila, da je na praznik ne bo na delo, ker je vedela, da bodo brez nje lahko izhajali. In res ni šla v tiskarno, ampak se je udeležila procesije in ker je še vrh tega pela pri procesiji. Gotovi gospodje so jo nahrulili z uprav liberalnimi izrazi in z opazkami, za katere bi jih lahko posadili na zatožno klop. Razume se, da se gospodična M. ni mogla več premagovati, ampak jim je povedala, kar so zaslužili, zahtevala knjižico in se poslovila od take liberalno »olikane« družbe. Sedaj bo sprejeta v službo, kjer se ji ne bo treba bati, da bi bila kot cerkvena pevka in Marijina hčerka izzivana in nadlegovana od liberalnih »olikancev«.

— S prispevki za društveni dom smo za enkrat še precej zadovoljni. Dosedaj so se na našo prošnjo po podpori odzvali večinoma domači somišljeniki. Darovali so večje svote: neimenovan 400 K, rodbina Zajc v Spodnji Šiški 30 kron, konsum k. s. delavcev na Glincah 26 K 52 vin., g. Al. Kocmur, sollicitator pri dr. Paganu in g. Fr. Gutnik po 20 K, gospa Fr. Rožnik in gdčna. Fr. Magister po 10 K, g. Andrej Marinko 7 K, g. Marinek 2 K 80 vin., g. Marija Beguš 2 K, g. Uranič 1 K, razni somišljeniki na Glincah in v Rožni dolini 19 K 44 v. Posebno marljive so pri nabiranju prispevkov članice »Bogomile«, ki so v

tobačni tovarni nabrale 41 K 66 vin. Ker smo po večini navezani na delavstvo, ki res žrtvuje in daruje po svojih močeh za društvene prostore, vendar uvidimo, da sami ne bomo kos velikim stroškom, zato se zaupljivo proseč obračamo še enkrat do vseh naših somišljenikov in kličemo z Gregorčičem:

Ime si proslavite,
Dom skupni nam gradite!

— **Glasbeno društvo v Ribnici** priredi v nedeljo, dne 5. junija svoj prvi koncert.

— **P. n. poverjenikom in članom »Matiče Slovenske«.** Po § 3. društvenih pravil je članarino plačati v prvi polovici vsakega leta, a doslej je plačalo le 26 poverjenikov. Letos izide »Letopis« z imenikom ter pojde v tisk s 1. julijem. Kdor bo plačal pozneje, ne more več priti v imenik. Če plačujejo ljubljanski člani že za bodoče leto, ko prejmo knjige za prejšnje, in če se Mohorjani drže roka, se ga bodo morali držati tudi Matičarji.

Iz Borovnice. V nekem listu preročuje neki liberalni prerok gotov propad našemu telovadnemu odseku ter z veliko radovednostjo vprašuje, bode ta se li sploh še kedaj rabila drog in bradlja na dvorišču »osamelega doma«. Ta liberalni prerok pa se je prav pošteno urezal v svojem preroškem duhu, kajti vključ vročim željam gotovih ljudi odsek ne bo še propadel, ampak šel bode naprej za svojimi cilji ter se bomo v kratkem času videli na dvorišču »osamelega doma« pri javni telovadni ob priliki blagoslovljenja društvene zastave, zoper katero nekateri cirilmetodarji zelo pihaajo, ker bo na eni strani slika naših prvih slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. — V nedeljo dne 22. t. m. pa smo imeli čast videti »Zirovnikov pevski zbor« iz Št. Vida, kateri je prišel prepevat na veselico Ciril in Metodove podružnice. Temu zboru na čast so izobesili srbsko zastavo rdeče-modro-belo namesto slovenske belo-modro-rdeče. Končno so naši cirilmetodarji s plesom dolgo v noč reševali naše obmejne brate ter s plesom častili naša sv. apostola. H koncu bodi še povedano, da je bila udeležba domačih ljudi jako pičila, večinoma so bili Ljubljancje.

Državni zbor.

Dunaj, 3. junija.

Naučno ministrstvo.

Dva dni je proračunskem odseku trajala razprava o proračunu za nauk in bogočastje, včeraj nepretrgoma od 10. ure do 8. zvečer. Posameznih števil ne bomo navajali. Skupna potreščina tega ministrstva znaša 103.001.572 K, dohodki pa 17.075.440 K, primanjkljaj 85.926.132 K. Govorili so skoraj vsi odsekovi člani ter utemeljevali razne zahteve glede ljudskih, srednjih in visokih šol. Naučno ministrstvo daje poleg pravosodnega in politične uprave češkim, slovenskim in rusinskim poslanecem največ povodov za ostre kritike in pritožbe. O ustanovitvi novih vseučilišč se je pri tej priliki razmeroma malo govorilo, ker to vprašanje pride na vrsto drugi teden, ko pride v razpravo vladna predloga glede italijanske pravne fakultete. Poslanec Marckhl je pač navajal nekaj podatkov iz znane v Kranju tiskane brošure o šolskih razmerah na Kranjskem. S temi podatki je hotel dokazati, da slovenski jezik ni dovolj razvit za vseučiliška predavanja in da torej niso dani pogoji za slovensko univerzo.

žar je pa gledu žalastn za mana in iz ruko neki pud nusam iskou. Kumi pa pridem du Spudneh Pulan, že prpele na cipikle za mana en prifrogar in m pumuli en telegram iz Mukrunoga: »Pepe, brš prid u Mukrunog! Dauč kuntrulor Vencajz je tku strašn razburjen in zmešan, de je začeu hodet u štarija nemešt u soja kancelija in da tam razbija ukul sebe, kokr de b se brenclnem branu, de b ga na upikal. Tud upije učas pu štari in glaže, namnest de b jh h ustam nosu, jh pa če bertu u glava pumetat; al jh zmeče pa skus vokn na cesta. Brž prid, Pepe, de ga uš razsvetlu in ga u vornga djau, drgača na vem, kua u iz nim; za naslednka zdejšnmu našmo upravitelne že na u za punucat, če b prou rad ratu. Kar prid, Pepe, se uma že tle pumenil naprej!«

»Za božja vola, za kua me že lde use čja,« sm s mislu, ke sm telegram prebrau. »De b ldem talente talu ukul, kokr utrocem češne, tu vnder na morm. Kulk pejomtarju lohka brez talenta gvira, u nazadne že tud ta; če pa le res na u mogu, u pa že tud zajn najdu kašn prpumočk

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Pripomnim v pojasnilo, da se poslanec Marckhl vedno oglašil za besedo med zadnjimi, ko mu slovenski poslanci navadno ne morejo več odgovorjati. Včeraj je bil slučajno še oglašen za besedo dr. Ploj, ki je pobijal fraze in stare čenče poslanca Marckhla o slovenskih šolskih razmerah. Primeren odgovor dobi naš prijatelj Marckhl v razpravi o italijanski fakulteti.

Sprejeta je bila v odseku od poročevalca dr. Gorskega predlagana resolucija, ki vladi naroča, naj dela priprave za nove visoke šole. Za to resolucijo so glasovali vsi nemški poslanci in socialni demokratje. Poslanec Stanek je predlagal, naj se podržavi češka Komenskega ljudska šola v 10. dunajskem okraju. Ta predlog, v katerem se je glasovalo po imenu, je bil odklonjen s 25 proti 9 glasovom. Z Nemci so glasovali tudi Poljaki in nemški socialni demokratje. Nato predlaga Stanek, da vlada v bodočem državnem proračunu za to šolo postavi 100.000 K podpore. Za ta predlog so glasovali tudi Poljaki. Tudi ta predlog je bil odklonjen z 19 proti 19 glasovom, ker je predsednik baron Chiari odločil proti predlogu.

Sprejetih je bilo še dolga vrsta drugih resolucij. Samo glasovanje o teh resolucijah je trajalo skoraj eno uro. Splošno prepričanje pa je, da so resolucije izgubile ves svoj prvotni pomen in namen. Izkušnja namreč uči, da se vlada jako malo zмени za resolucije. Zgodi se celo, da včasih niti ne dobi resolucij oni referent v ministrstvu, katerega neposredna dolžnost bi bila, da jo uvažuje pri sestavi prihodnjega proračuna. Dalje se navadno dogaja, da v odseku mnogi člani vsled hrupa in vrišča med glasovanjem niti ne vedo, o čem se glasuje. Tako je sinoči poslanec Wolf, ki dosledno odklanja vsako najmanjšo slovensko zahtevo, nevede glasoval za neko češko šolo. Seveda se je hudo jezil, ko so ga opozorili na zmoto.

V vsaki razpravi v ministrstvu za nauk in bogočastje se pojavlja tudi kulturni boj. »Kulturbombeži« sicer ne nastopajo še s topovi, pač pa z bodali in z revolverji. Tako so tudi v tej razpravi poslanci Malik, Seitz in Choc, sklicuje se na § 14. drž. tem. zakona ropotali, zakaj se morajo šolski otroci udeleževati verskih vaj. Odgovarjali so jim ministar Stürgkh, Žitnik in baron Morsey.

Posl. Žitnik je izvajal: Slovenski poslanci se že nad 40 let upravičeno pritožujejo v zbornici in v raznih odsekih, da je slovenščina prezirana pastorka ne le v državnih uradih, ampak tudi v šolah. Tudi jaz sem že tukaj dolge ure opisoval neznosne razmere, osobito glede na ljudsko šolstvo v v obmejnih slovenskih pokrajinah. Vse pritožbe, in terpelacije in demonstracije so kot bob ob steno. Naj se vlada imenuje kakorkoli, za vsako velja načelo, da je šola »politicum«, torej vprašanje politične moči in veljave. In ker smo Slovenci, četudi nas v narodnih vprašanjih podpirajo češki tovariši, prešibki nasproti svojim nemškim in italijanskim sosedom, zato tudi nobena vlada nima poguma, da bi predurila ponemčevalni sistem v šoli. Ali ni sramota za Avstrijo, ki se vendar prišteva med kulturne države, da se strogo kulturna vprašanja presoja in rešujejo le s političnega stališča. Žalostna posledica je, da je v zakonu zajamčena narodna ravnopravnost za naš slovenski narod vsaj le mrtva črka. Na Koroškem n. pr., koder je najmanj tretjina prebivalstva še slovenska, kmalu ne bode več nobene slovenske ljudske šole. Ali ni nečuvstvo, da na pripravnici v Celovcu drugi deželni jezik ni obvezen učni predmet? Če je torej sploh katera trditev neutemeljena, je gotovo ta, da Slovenci prodirajo na nemško narodno posest.

Šola je torej za Nemce in vlado vprašanje politične moči. To je trdnjava, ki jo doslej oblegamo brez uspeha. Zato so zlata vredne besede, ki jih je pisal o Binkoštih znani nemški pisatelj Peter Rosegger skupščini nemškega »schulvereiner« v Gradec. Rosegger pravi: »Mi nečemo ob naših jezikovnih mejah graditi bojnih trdnjav. Šola je trdnjava miru. Z namenom naglašam, da izobrazba srca in značaja vodi do one omike, ki nas uči, da sta jezik in zemlja pradedov vsakemu narodu sveta lastnina, na katero noben sosedni narod ne sme položiti zlobne roke! Ne drugim na škodo, marveč sebi v obrambo. To je bila misel, s katero sem začel nabirati darove za nemško šolsko društvo. Ako tudi sosedni narodi s tem namenom ustanavljajo šole, potem bodo že bodoči rodovi toliko pametni in blagohotni, da končajo nesrečni narodnostni prepir in naši sredstva, da bodo tudi v jezikovno mešanih deželah mirno prebivali drug po-

leg drugega in se med seboj podpirali. Taka spravljivost je tudi za nemški narod najboljše obramba.«

Gospodje, ali niso te lepe besede bridka ironija vzpričo bojnih klicev, ki so odmevali tudi na graškem shodu proti Slovincem? Zal, da so danes te spravljive besede le utopija, prazna želja, kakor pristavilja Rosegger v svojem pismu. Neki naš koroški tovariš je takoj v svojem glasilu zavrnil Roseggerja, češ, da najpohlevnejši človek ne more živeti v miru, ako to ne ugaja hudobnemu sosedu. Gospodje: »Nemo iudex in propria causa.« Zato tudi jaz nočem razsojati, kdo je v tem slučaju pohlevna duša ali ovca, kdo pa hudoben sosed ali volk. To vprašanje bi moglo rešiti nepristransko razsodišče, ki pa je pri nas v teh razmerah skoraj nemogoče. Toliko sem hotel reči o ljudskem šolstvu.

Glede srednjega šolstva je naša prva zahteva, da se morajo tudi v višjih razredih na naših takozvanih slovenskih gimnazijah vsi predmeti poučevati slovenski, izvzemši nemški jezik. Izpremeniti se takoj morata odloka naučnega ministrstva z dne 25. oktobra 1907, št. 2575, in z dne 1. oktobra 1909, št. 39.330, tako, da se tudi zgodovina, zemljepisje in matematika poučujejo slovenski v vseh višjih razredih. Govornik nato našteva razloge, ki jih je učiteljski zbor že pred dobrim letom predložil ministrtvu. Enako prošnjo je lani tudi deželni odbor kranjski odposlal naučni upravi. Načrt za pouk nemščine pa naj bi se preuredil, kakor je predlagal učiteljski zbor. Obe te prošnji naj ministrtvo ugodno reši. Nedavno pa je deželni šolski svet sklenil, naj se vsaj matematika že s prihodnjim šolskim letom takoj poučuje slovenski tudi na zadnjih treh razredih. Potrebna Matekova knjiga je že odobrena in jo rabijo v 5. razredu. Toraj ni nobenega pomisleka, da se slovenski matematični pouk vpelje tudi v zadnjih treh razredih.

Nadalje govornik navaja, da se na naših, sedaj še dvojezičnih gimnazijah nastavlja učne moči, ki niso usposobljene za oba učna jezika. Na slovenskih zavodih vlada ne sistemizuje potrebnih novih definitivnih mest in si pomaga s suplenti, kar je v kvar vzgoji in pouku, ker se suplente vedno menjavajo. Nasprotno je na nemških zavodih število suplentov neznatno, kar je razvidno iz statistike. Vlada naj tudi odredi, da bode vse uradovanje (konference, zapisniki, izpričevala) na štirih kranjskih utrakv. gimnazijah slovensko. Ravno tako je potrebno, da se tudi na naših realkah v večji meri poučuje v slovenskem jeziku.

O vseučiliškem vprašanju hočemo govoriti, ko pride na vrsto ustanovitev italijanske fakultete.

Nekateri predgovorniki so sklicevaje se na § 14. drž. tem. zakona z dne 21. grudna 1867. grajali vlado, zakaj dopušča verske vaje za šolsko mladino. Dotični zadnji odstavek se res glasi, da se nihče ne more siliti k cerkvenim slavnostim in opravilom. Gospodje pa prezirajo dostavek: »Ako dotičnik po zakonu ni pod oblastjo v to poklicanih faktorjev«. Ta dostavek se gotovo ne nanaša samo na vojake ali kaznjence, katere morejo prisiliti k cerkvenim opravilom. Sicer pa šolski zakon iz leta 1869. govori o npravoverski vzgoji. Ta pa je nemogoča le s poukom v šoli, potrebne so tudi verske vaje, božja služba itd. In če še gospodje dvomijo o tej razlagi § 14., sklicujem se na razsodbe najvišjih inštant. Tako je najvišji sodni dvor razsodil dne 6. julija 1900, št. 9422, da se more otrok prisiliti k pouku veronauka, četudi se oče brani.

Upravno sodišče je razsodilo 6. maja 1889, št. 249, da se mora smatrati kot šolsko zamudo, ako šolar ne pride k šolski maši in sprevodu.

Državno razsodišče je razsodilo 24. aprila 1900, da se ne krši § 14. drž. tem. zakona o verski svobodi, ako se morajo šolski otroci tudi proti volji svojih staršev udeleževati šolskih maš. In upravno sodišče je izreklo 20. junija 1881, da morejo oblastva odločiti, ali se more šolski otrok brez veroizpovedanja prisiliti h katoliškimi verskim vajam.

Govornik pozivlja vlado, naj čim hitrejšje prične graditi novo gimnazijsko poslopje v Novem mestu.

POSLANSKA ZBORNICA.

Kako je Khuen delal volitve.

Poslanska zbornica je v svoji plenarni seji 3. t. m. sprejela predlogo o c. kr. vojnem zboru v prvem branju, nakar se je izročila brambnemu odseku.

Nato se je sprejelo v drugem in tretjem branju poročilo socialno-političnega odseka glede prepovedi ženskega nočnega dela.

krščansko-socialne stranke interpelacija, kakaj so se c. kr. čete pozvale na Ogrsko, da pomagajo grofu Khuenu delati volitve. Čete so morale postavne volivce odvrčati od izvrševanja volivne pravice, kar je protipostavno.

V isti zadevi so vložili interpelacijo Šramek, Korošec, Tresić, Choc in tovariši. Mesti Trnovo in Skalice so huzarji z dvojnimi kordonom obdali in niso pustili slovaških volivcev skozi. Volivci so morali sedem ur v žgočem solncu izven mesta kampirati. Še jesti in piti niso dobili, ker je vlada vse gostilne zasedla s svojimi korteši. Prišlo bi bilo do groznega krvoprelitja, da ni odstopil v zadnjem trenutku slovaški kandidat, ki je imel zasigurano večino 500 glasov.

Poslanec Sokol graja, da hočejo člani nemškonske nacionalne zveze in socialni demokratje ruski dumji poslati spomenico, da ne vzame Fincem avtonomije. To je vmešavanje v notranje zadeve tuje države.

Podpredsednik Pernerstorfer se ježi nad poslanci, ki ga interpelirajo zaradi stvari, ki niso njemu nič mari.

ZENSKA ZA POLITIČNE PRAVICE.

Dne 3. t. m. je bila pri ministrskem predsedniku deputacija žen, da mu predoči važnost in potrebo, da žene dobe večje politične pravice in da se smejo saj udeleževati delovanja političnih društev. Baron Bienenherth je odgovoril, da je zbornica svojčas z veliko večino odklonila žensko volivno pravico za parlament, kar se pa tiče političnih društev, je zakon res pomanjkljiv in se bodo pri reformi društvenega zakona želje žen vpoštevale.

KHUENOVA ZMAGA.

Ko je cesar v Sarajevu izvedel, da je Khuen sijajno zmagal, je bil silno vesel in mu je pismo čestital. Dejal je, da ga veseli, da je ogrski narod pokazal, da hoče vztrajati na idejah leta 1867. Cesarju seveda niso povedali, kako je Khuen s huzarji obkolil volivna mesta, da niso smeli Slovaki in Rumuni na volišče. Za predsednika zbornice so štirje kandidati: Grof Tissa, Desider Perczel, Kabos in Markus. O volivni reformi vse molči. Zdi se, da Khuenova zmaga ne pomeni za Ogrsko prav nič drugega kakor upostavitve stare liberalne stranke, ki je našemu cesarju, ki živi le v spominih na Deakovo ero, posebno pri srcu. Začetek demokratične dobe pa Khuenova zmaga očitno ne pomeni in zato bo ostalo bistveno vse pri starem, razen tega, da bodo cesarju dovoljeni vojaki, votirane ladje in ohranjen skupna banka, ki je itak Ogrom v korist.

Morilec svoje žene.

Izprašal ljubljanskega porotnega sodišča.

(Konec.)

REJC OBSOJEN NA SMRT. — PO OBSODBI PRIZNAL UMOR.

Z velikansko senzacijo končuje tridnevna razprava Rejc. Napis pove, kaj da se je zgodilo. Predvsem tek razprave včerajšnjega popoldneva.

Porotnikom je bilo stavljenogolj eno vprašanje glede na to, če je Rejc zavratno umoril svojo ženo tako, da jo je vrgel v Idrijo. Državnega pravdnika namestnik dr. Neuberger govori temperamentno, a strogo stvarno. Obrazloži natančno indicije. Z njimi prepričuje poroto. Govorniških okrasov razen uvoda ne rabi. Zagovorništvo ima zelo težavno stališče, a je kos svoji nalogi in stori vse, da bi opralo Rejca. Zastopstvo javne tožbe odgovarja. Sklicuje se na dejstva, na to, kar je do gnala razprava. Odločno izjavlja, da je državno pravdnništvo trdno prepričano o tem, da je Rejc vrgel svojo ženo v vodo. Naglašja, da si ljubljansko državno pravdnništvo zelo dobro premisli, predno vloži proti komu obtožbo. Slučaje, ki so skoraj čisto dokazani, mnogokrat ne spravi pred pravico, če ni dokaz popolnoma doprinešen. Zagovorništvo je imelo težavno stališče in to timbolj, ker se je Rejc edino zagovarjal s svojim namišljenim alibijem. Predsednik svetnik Vedernjak je podal natančni resume o celi razpravi, ki je bil zelo stvaren, jase, lahko razumljiv. Porota je natančno sledila izvajanjem državnega pravdnništva, zagovorništva in predsednika. Prav je, da je trajala razprava tri dni in da ni bila izvedena v dveh dneh, kar bi bilo mogoče in se je v Ljubljani že zgodilo, ko so trajale porotne razprave, zaslišanje prič, govori dostikrat pozno v noč in tudi čez polnoč. Pametno je bilo, da se je uredila razprava tako, da ni izmutila porote, ki je pa bila pripravljena, da bi se bila včeraj pričela popoldanska razprava že ob dveh popoldne. Vi-

delo se je, da so porotniki najpaznejše sledili razpravi in si ustvarili lastno, neodvisno sodbo in se niso prav nič ozirali na gotov del tistega kunštnega ljubljanskega publika, ki posluša kos porotne razprave in ki simpatizuje s še tako velikim lopovom, samo da dobro laže pri razpravi. Kako natančno so sledili porotniki razpravi, kaže, ker so se posvetovali le deset minut. Prvomestnik g. Karel Kauschegg naznani, da so porotniki z 10 proti 2 glasovoma potrdili, da je Rejc kriv. Godrnjalo je nekaj ljudi tam v ozadju, ljudje, ki jih navadno vidimo pri porotnih razpravah, a tudi — na zatožni klopi.

Ko Rejcu naznanijo izrek porotnikov, še pravi: »Nedolžen sem, če me tudi obsodijo na smrt. Jaz nisem storil tega.«

Senat se umakne v posvetovalnico. Zagovornik dr. Švigelj govori živahno z obdolžencem. Očividno mu prigovarja, naj vsaj zdaj prizna. Predsednik prečita Rejcu obsodbo, po kateri se obsodi na smrt.

Predsednik: »Ali imate kaj povedati?« — Rejc stoji nem. Dr. Švigelj poprosi za besedo in izjavi, da mu je ves čas razprave Rejc zatrjeval, da je nedolžen. Kot zagovornik ničnostne pritožbe ne more vložiti, ker se ni zgodila nobena ničnost. A ko sem prej govoril z Rejcem, mi je rekel, da želi povedati besedo gospodu predsedniku.

Rejc: »To povem, da sem jo res vrgel v vodo!«

Rejc je prebledel, ko je priznal, teklo so mu solze po obrazu.

Velikanska senzacija. Najbolj dolge obrazne napravijo tisti, ki so simpatizirali z morilcem mučenice Rejčevke. Predsednik: »Prosim, počasi se razidite!« Avditorij se nabere pred vhom in na mostovju, kjer navadno odvedejo morilca; a odvedejo ga skozi tista vrata, kjer hodi v dvorano sodišče. Le nekateri opazijo, ko izgine paznik z Rejcem in zapre vrata za Rejcem in za seboj. — Brezdvomno bo Rejc zdaj, ko je priznal, tudi izpovedal, kako da je vrgel ubogo svojo ženo, revico, ki jo je pretepal, v vodo. Rejčeva razprava in njen izid je zelo podoben predletni dvednevni razpravi Ravnik. Tudi Ravnik je tajil, a končno priznal šele potem, ko je bil obsojen in na prigovarjanje svojega zagovornika dr. Furlana.

Blamirana svobodna misel v Zagrebu.

Že včeraj smo kratko poročali o srca Jezusovega slavnosti hrvaške mladine v Zagrebu, kakor tudi o »protestu« svobodne misli. Danes moramo poročilo nekoliko spopolniti na podlagi došlih nam brzojavk in listov.

Hrvaška mladina je v spomin desetletnice svoje posvetitve srcu Jezusovemu omislila si krasno zastavo, za katero je med sabo nabirala doneske, in sicer z dovoljenjem naučnega sekčnega načelnika dr. Amruša. Isti dr. Amruš je tudi odredil, da bodi 3. junij, ko se bo zastava blagoslovila, splošen šolski praznik. Vsled tega seveda grozen krik v »svobodni« misli. »Pokret« in družba se je ogorčal in hujskal, da se je vse kadilo. Končno je »svobodna« misel sklenila na predvečer slavnosti prirediti protesten shod na vrtu mestnega strelišča. Veliki plakati so klical na križarsko vojsko proti klerikalnemu zmagu. Toda Zagreb je ob tej priliki pokazal, da ve soditi delovanje svobodne misli in da ni pod njeno copato. Že ob 7. uri zvečer je bil vrt poln občinstva, po večini krščanski socialci in Starčevićanci. Za predsednika je bil izvoljen neki učitelj Trstenjak, ki pa ni hotel dati besede dr. Ogrizoviču in drugim, ki so se priglasili zanj. Vsled tega je nastalo silno razburjenje med krščansko mislečim občinstvom, ki je viharo klicalo »Abzug brezverci!«, »Dolje Trstenjak!«, potem pa zapelo krščansko himno. Č. gosp. Donković je prosil ljudstvo, naj le pusti govoriti Trstenjaka, da se zve, kaj zna in kaj hoče. Donkoviča so somišljeniki navdušeno dvignili na ramena, a Trstenjaku so neprestano klicali: »Abzug peštanski štipendisti!«, »Abzug Khuenovci!« Potem so gromko zapeli »Liepa naša...« Nastal je silen vihar in po »svobodnih« glavah so padale bunke, da je kar odmevalo. Načelnik policije je shod razpustil in policajci na konjih so začeli razganjati prisotne.

Krščansko misleče občinstvo se je nato uredilo v impozanten spred in se podalo prepevajoč domoljubne pesmi in kliče proti brezvercem v sokolsko dvorano, kjer je kongregaciji učiteljski s skioptikonom predaval o cerkvah in slovesnostih na čast Jezusovemu srcu jezuit Zabeo. Hoteli so tu zborovati, a ker ni bil shod prijavljen

policiji, se je misel opustila. Vendar je občinstvo dalo duška svojim čustvom v klicih in s prepevanjem narodne himne.

Ko je sprevod šel iz »Sokola«, so ga po raznih zasedah čakali Pokretaši, socialisti in drugi »svobodni« misleci — večinoma še mokri za ušesi — ter za hrbtom policije zmerjali in se grozili, da v jutro navale na procesijo. No, korajzjo so jim ta večer krščansko misleči Zagrebčani tako temeljito izbili, da se nihče ni upal na dan. Da je »svobodna« misel v Zagrebu v četrtek res neusmiljeno pogorela, priča tudi »Hrvaška Sloboda«, ki je vse preje nego »klerikalna«; piše med drugim: »Ni dvoma, da so se pokretaši s sinočno svojo akcijo grdo blamirali. Socialisti so slutili, da se bo stvar približno tako izvršila in se zato niso hoteli oficialno angažirati zanj. Pokretašom naj bo sinočna blamaža dober nauk, da si ne domišljujejo preveč, kakor bi bili bogve kako močni in bi imeli kdove koga za sabo.« Velja!

Slavnost blagoslovljenja zastave je drugi dan veličastno izpadla. Spreveda se je udeležilo nad 6000 oseb — kakor poroča »Agramer Tagblatt«. Mladina je imela pripete znake s podobo srca Jezusovega in nosila zastavo. Vsa priredba je bila sijajna manifestacija v čast božjo in srečo hrvaške domovine, ki je zopet pokazala, da se ne pusti vreči s svojega temelja krščanske vere.

Ljubljanski občinski svet.

Občinski svet ljubljanski ima redno sejo v torek, dne 7. junija 1910, ob šestih popoldne v mestni dvorani. Za slučaj, da v tej seji ne bi bilo mogoče rešiti vseh točk dnevnega reda, se seja nadaljuje v sredo, dne 8. junija t. l., ob šestih popoldne. — Dnevni red: Odljuba na novo sprejetega meščana ljubljanskega Franca Šebra. Poročila: o prošnjah za sprejem v domovinsko zvezo mestne občine ljubljanske; o štirinajstih županovih dopisih: glede osnovitve mestne posredovalnice za razpečevanje mesa, mleka in drugih živinskih produktov; o dopisu deželne odbora vojvodine kranjske o načrtu zakona glede kanalskih pristojbin; glede nekaterih prememb občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano; glede pogojev, ki jih stavlja komenda nemškega viteškega reda v zadevi prepustitve rimskega zidu na Iliriji v last mestni občini ter glede parcelnega načrta zemljišča na Iliriji; o prizivu Vere pl. Valente in dr. Eriha Hoscheta proti odloku mestnega magistrata, s katerim se je na njujini hiši predpisala naprava državev za sneg; glede prispevka mestne občine za novo podrobno merjenje in popolnitev načrtov mesta Ljubljane; glede izposlovanja kredita za nabavo novih geodetičnih strojev in računskega stroja za mestni stavbni urad; podaljšanja zbiralnih kanalov vzdolž Ljubljani pod projektovano zatvornico v strugi regulovane Ljubljani; glede oddaje del za železobetonske stropove pri razširjevalnih zgradbah pehotne vojašnice; glede zgradbe prizidka pri hotelu »Tivoli« in naprave stranišča ob vrtu hotela; glede oddaje vseh del za zgradbo novega šolskega poslopja na Prahah; glede oddaje raznih del pri zgradbi prizidka k poslopju mestnega deklisknega liceja; glede naknadne odobritve oddaje del za kanal iz mestne klavnice, podiranje poljanskega mostu ter nasiapanje ceste v Hradeckega vasi; glede naprave novih stopnjic v gornjem delu razglednega stolpa na ljubljanskem Gradu; glede naprave železne ograje na zidanem podstavku ob Bleiweisovi cesti v podaljšanje že obstoječe ograje do ceste na državni kolodvor; o prošnji Martina Terpotitza za porazdelitev stavbne parcele št. 138/I kat. občine št. petersko predmestje I. del ob Čopovi ulici na dvoje stavbišč; o prizivu superiora jezuitov v Ljubljani proti odloku mestnega magistrata glede stavbne črte za zgradbo nove cerkve sv. Jožefa v Ciril-Metodovi ulici; o prizivu Pongratzevih dedičev proti odloku mestnega magistrata glede izdaje vknjiženega reverza radi raznih prezidav v hiši št. 4 na Ambroževem trgu; o dopisu županovem glede premembe določil tržnega reda v zadevi prodaje kruha in slaščič na javnih trgih; o prošnji slovenskega trgovskega društva »Merkur« glede delegovanja praktičnih trgovcev v izpraševalne komisije na trgovskih šolah; o prošnji vodstva dijaških iger I. in II. državne gimnazije za prepustitev večjega igrišča za dijaške igre; o oddaji stavbnih del pri razširjevalnih napravah vodovodne zajemalnice v Klečah. — Samostalni predlog občinskega svetovalca dr. Karla Triljerja glede dostavljanja ekspresnih poštinih pošiljav. — V tajni seji se bo

obravnava: o prošnjah za razpisano mesto magistratnega konceptn. praktikanta; o prošnjah za razpisano mesto magistratnega stavbnega asistenta, oziroma pristava; o neki prošnji za podporo iz vseučiliškega zaklada; o dopisu županovem glede dovolitve stavbnih doklad trem uradnikom mestnega stavbnega urada; o prošnjah za razne koncesije.

CESAR V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Cesar se je 3. t. m. ob 6. zjutraj odpeljal iz Sarajeva. Zvonili so zvonovi, pokali topovi, ljudstvo se je ginljivo poslavljal od vladarja, ki se je županu zahvalil za lep sprejem. Na poti v Mostar se je cesar ustavil v Konjici. V Mostaru, kamor je dospel opoldne, ga je pričakovala silna množica, častna kompanija, vsi svetni in duhovni dostojanstveniki. Župan je cesarja nagovoril, nakar je cesar odgovoril. Nato je mohamedanska deklca cesarju po starem slovanskem običaju ponudila na srebrnem krožniku soli in kruha. Hrvaška in srbska deklca sta mu ponudili lepa šopka. Cesar je posebno prijazno nagovoril škofa Bukonjiča iz reda frančiškanskega in srbskega metropolita Simoniča. Nato se je odpeljal v hotel »Narenta«, kjer so defilirale mimo njega čete. Že ob 1. uri opoldne so se začele v Hotelu avdi-jence. Cesar je sprejel predvsem škofa Bukonjiča, metropolita Simoniča, mohamedanskega muftija Ridjanoviča, župana Komadino, podžupana Smolijana kot voditelja katoliških Hercegovcev, Santiča, predsednika srbske verske občine, Muhamed Karabega, predsednika mohamedanske verske občine, Himlbauerja, predsednika judovske občesti, ter Gjurkoviča, okrajnega glavarja. Ob tri četrt na 2 so bile avdi-jence končane, nakar se je vršil dvorni obed. Ob četrt na 5. uro se je cesar odpeljal nazaj na Dunaj. Cesar je pri najboljšem zdravju.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Prikazujejo se znamenja, ki napovedujejo, da stoji še Kitajska pred velikimi krvavimi dogodki. Ne ve se še, ali se gre za splošno revolucijo ali samo za vstajo malega dela prebivalstva, ker se priprave za usodni udarec Kitajske vrše zelo tajno in spretno. Kakor se poroča iz Pekinga, da so tamkaj prešla vsa poslaništva anonimna pisma. Sumi se, da so bili sestavljeni v krogih revolucionarne stranke v Sanghaju. V pismih se piše, da se pripravljajo velika protidinastična vstaja. Ako bodo inozemci podpirali vstajnike, se jim ne bo ničesar zgodilo, v nasprotnem slučaju po bodo poginili v splošni zmedi. Ta pisma so se na skrivnostni način dostavila. Imela so zastarele znamke. Z ozirom na to, ker je dobil enako pismo konzul v Nankingu. se opaža splošen nemir.

V ALBANIJ VRE DALJE.

Albanski pretendent, princ Ghika, je baje vdrl v Albanijo, da vnovič zagneti vstajo. Vlada je na njegovo glavo razpisala nagrado. V Peč, glavno središče vstaje, je vkorakala brigada generala Šefket-paše.

Književnost.

* Staršem in vzgojiteljem. Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu. Spisal O. Julij Lintelo. (Slovenski prevod je oskrbela in knjižico izdala Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) 1910. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Tiskala Katoliška tiskarna. Str. 44. Cena 25 v., pri naročilih na 10 ali več izvodov po 20 vin. — Jako srečna je bila misel, ki jo je izvršila Marijina družba v ljubljanskem semenišču s tem, da je začela izdajati v slovenskem jeziku P. Lintelove spise o pogostnem in vsakdanjem prejemanju sv. obhajila. Prva je izšla knjižica z naslovom: Staršem in vzgojiteljem! Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu. Če hočemo, da pride pogostno in vsakdanje sv. obhajilo v navado, je treba poskrbeti, da pristopa mladina pogosto k mizi Gospodovi. »Če hočete videti kdaj celo množico gorečih kristjanov ob božji mizi, zbirajte najprej male angele okrog tabernakelja,« pravi msgr. de la Bouillierie. Prav glede tega, da bi otroci pogosto in vsak dan prejemale sv. obhajilo, je pa še veliko predsodkov. P. Lintelo pa temeljito pobije vse take predsodke, tako da kdor prebere njegovo knjigo in preudari razloge, ne bo prav nič premišljeval in bo gotovo poslušen sv. očetu, ki vabi k pogostnemu sv. obhajilu. Delo katehetov, pridigarjev in izpovednikov, ki navajajo zlasti mladino k pogostnemu in vsakdanjemu svetemu obhajilu, bo ostalo le nepopolno, če ne bodo za to zavzeli tudi starši in če starši sami ne bodo

pomagali, da bi mladina večkrat pristopila k mizi Gospodovi. To bo pa dosegla naznanjena knjižica! Zato naj se razširi med ljudstvom; vsi vzgojitelji in starši naj jo dobe v roki! Razširjanje te knjižice je v resnici apostolsko delo. Goreč župnik, ki pozna P. Lintelove spise, je takoj, ko je zvedel, da se pripravljajo slovenski prevod knjižice »Staršem in vzgojiteljem!«, naročil 500 izvodov. Naj bi našel mnogo posnemovalcev in kmalu bi bilo ljudstvo dovolj poučeno o pogostnem in vsakdanjem svetem obhajilu. K mizi Gospodovi bi pristopale dan za dnevom množice pobožnih vernikov in želji sv. očeta Pija X. bi bilo ustrezno.

Haus- und Gebrauchsmittel aller Art, von Jungreich, Leipzig. Jako pripravna knjiga za vsakdanjo praktično porabo. V kratkih stavkih poda nasvete, kako se pri različnih potrebah na domu, nezgodah, zastrupljenjih, poškodbah ravnati, kako likati, prati, madaže odpravljati, zdraviti živali, negovati vrt, pokončavati škodljivce itd. itd. Nasveti so strokovnjaški in precizni; tudi je lahko vsako stvar najti, ker so besede natolčne na robu zaznamovane. Naroči se v »Katališki Bukvarnik in stane 3 K 60 vin.

Dnevne novice.

»Slovenski Narod« priznal svoje laži o knezoškofu. Današnji »Narod« bo priobčil pod naslovom obrekovalne notice proti knezoškofu: »Zakaj molčite, klerikalna gospoda?« naslednjo izjavo: V številki 42. z dne 22. februarja 1910. je priobčil »Slovenski Narod« med dnevnimi vestmi pod zaglavjem »Zakaj molčite, klerikalna gospoda?« članek, po katerem se je opravičeno čutil žaljenega prevzvišeni knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, kateremu se je med drugim očitalo, da je na nepošten in zločinski način prišel v posest hranilne knjižice in zavarovalne police slaboumne Frančiške Rozman. — Ker smo se uverili sami, da so bile navedbe omenjenega članka popolnoma neosnovane, jih obžalujemo in lojalno preključujemo. — V Ljubljani, dne 4. maja 1910. — Uredništvo »Slovenskega Naroda«.

Za priredbe »Slovenske kršč. socialne zveze« dne 10. julija je veliko zanimanje po vsej domovini. Ta dan bo dišala priča zavednosti našega ljudstva! Sodelujte vse slovenske župnije! Prosimo pa tudi slovenske brate in sestre v Ameriki in po drugih krajih izven stare domovine, da združeni z nami proslave 10. julij!

Poročila nemško-nacionalnih listov o nemški zmagi pri obč. volitvah v Selih na Koroškem, hvala Bogu, niso resnična. Naših odbornikov je 7, nasprotih samo 5.

Avstrijski katoliški shod se vrši od 9. do 11. septembra v Inomostu. Vest, da se je prelozil na drug kraj, ni resnična.

»Danzer's Armezeitung« objavlja zelo zanimiv članek zoper laško fakulteto v Trstu. Laška fakulteta ni potrebna, ampak z njo se hoče le Lahe nagraditi, ker se drže vlade in nemško-popoljske večine zoper »Slovensko Unijo«. Drugič so Lah v Avstriji le naroden drobec, posejani s Slovani, v samem Trstu nekompaktni. Tretjič Lah v regnu, koder najbolj kriče zoper Avstrijo, da nasproti svojim Lahom ni pravična, ne poznajo nobene pravičnosti ne nasproti beneškim Slovincem, ne nasproti francoski manjšini v Savoiji, koder je laška vlada 20. maja 1909 francoskim občinam prepovedala posluževati se francoščine v uradu, dasi je ta jezik tam doma že stoletja in stoletja. Četrta laška juristična fakulteta ne bi imela niti 200 slušateljev, ker noben pameten Lah ne bo pošiljal svojega sina na fakulteto, kjer se ne bo ničesar navadil, kakor samo laščine, ki se je pa v Avstriji jako malo rabi. Petič bi Slovane vznejevoljila in na ljubo par iredentovcem bi Nemci zopet vžgali konflikt zoper Slovence, ki so večina v državi. Šestič bi se na fakulteti dijaki le pretepali in če bi Slovenci ali Hrvati par laškim dijakom glave nekoliko preluknjali, pa bi se vzdignilo celo blaženo kraljestvo onstran luže, tako da bi celi mednarodni konflikti nastali. Sedmič avstrijski Lah fakultete ne zaslužijo, ker je njih edini cilj oropati Avstrijo njenega juga in ga priklopiti Italiji. Ko so malteški laški dijaki leta 1902. v Sirakuzah na nekem obisku uprizorili iredentovske demonstracije, je angleški minister lord Chamberlain takoj razgal malteški občinski svet, uvedel v vseh šolah brez izjeme angleščino in prepodil iz uradov zadnje sence laščine. In vendar Italija ni bleknila. Zato ne odnehaj, Avstrija, Lahom! V Istri podviraj slovanske šole, ne pa laške! Tako

»Armezeitung«, ki je v visokih krogih precej vplivna.

Spomenik dr. Frančišku Lampetu. V Črnem vrhu nad Idrijo se bo približno dne 21. avgusta velezaslužnemu slovenskemu pisatelju dr. Frančišku Lampetu kot ob desetletnici njegove smrti odkril dostojen spomenik. Spored slavnosti, h kateri se že sedaj vabijo njegovi častilci, se objavi o pravem času.

Potemkinove vasi v Bosni. Vedno več podrobnosti prinašajo hrvaški listi, kako so bili Hrvati ob cesarjevem potovanju v Bosno zastopani. Ne samo, da se na kraljevo Hrvaško kot tako ni vzel najmanjši ozir, da se je cesar skozi Hrvaško peljal ponoči in se je ob povratku »hvaležno« odklonil vsak pozdrav v Osijeku, dalje da Hrvati v Bosni niso smeli kralju izraziti svojih želja, da so se pri okrašenju vladnih poslopij in slavolokih izključili hrvaški emblemi itd. Ampak sedaj se je tudi doznalo, da se hrvaški narodni deputaciji kot taki ni pustilo pred kralja, marveč le pod naslovom: hrvaške k a t o l i š k e laičke deputacije, dasi je bilo v njej tudi mohamedancev in judov, ki se štejejo k hrvaški narodnosti. Šele v zadnjem hipu se je Burian udal, da so smeli Hrvati kot taki pred cesarja. To je najnovejša pogača, ki jo je Hrvatom spekel njih »vroči prijatelj« Pittner v družbi z Grasslom. Končno se sedaj tudi doznava, da vlada ni dovolila kmetom pokloniti se kralju! Kdor pozna bosenske razmere, se vsemu temu ne bo čudil, kajti vedeti se je dalo vnaprej, da so merodajni činitelji za cesarjev obisk dobro zaplankali svet s — Potemkinovimi vasmii.

Protestantovsko vpitje. Protestantje in svobodomiselnici grozno vpijejo, ker Sveti Oče v svoji najnovejši encikliki imenuje reformatorje može, kojih Bog je bil trehuh, in označuje tiste kneze, ki so se Lutru odklenili, za moralne propalce. Sveti Oče s tem povedal golo resnico, ker hujskih korumpirancev, kakor so bili prvi propagatorji »čistega evangelija«, ne pozna svetovna zgodovina. Luteranstvo je začetek morale pesti in narodne nestrpnosti, katere katoliški srednji vek ni poznal, protestantizem je rodil nemško narodno nasilje in tisto svobodomiselnost, ki se javlja dandanašnji v oboževanju najgrše pregrehe in zatiranju verskih in narodnih manjšin. Hvala Bogu, bi kmalu vzklonili, da je Sveti Oče, ki je trden in kremenit značaj, s pravo besedo označil luteranstvo in rajši trpi, da se zdaj obrača zoper njega jeza vsega prepotentnega »evangeljskega« nemštva, kakor da bi ne dal pričevanja resnici! Dočim pa protestantje in liberalci vsega sveta zabavljajo, da je papež s svojo okrožnico »ogrozil mir med konfesijami«, delajo sami drugače. V »Alldeutsches Tagbl.« 4. t. m. beremo n. pr., da je ljubljanski protestantovski pastor dr. Hegemann ta mesec »predaval« na severnem Češkem enajstkrat, in sicer o Grulichu, Friedlandu, Schlagu, Kratzavu, Libercah, Röchlitzu, Johannesbergu, Lindenavu, Niemesu, Nieder-Einsiedln in Haidi, in sicer vsakokrat o tem: »Kako naj se borimo zoper klerikalizem in pospešujemo odpad od katoliške cerkve?« Več oseb je res pripravil do odpada. To je luteranska morala! Na papeža kriče, ko v okrožnici svojim vernikom pove, kako imajo soditi o luteranstvu, njihovi pastori pa hujskajo zoper katoličanstvo in ljudi gonijo v odpad, potem pa tožijo, da ni »konfesionalnega miru!« Res pravi sinovi Martina Luthra!

Pogreb sestre našega knezoškofa. Jutri, to je 5. junija, bo ob pol petih popoldne sestra presvetlega knezoškofa dr. A. B. Jegliča pokopana v Preski.

V sodnem okraju Višnjagora so se po desetletnem zadržavanju vršile volitve v zdravstveni svet dne 31. maja. Izvoljeni so: Anton Perko, mestni župan, Višnjagora; Anton Fajdiga, župan v Temenici; Ignacij Špendal, župan na Muljavi; Anton Jaklič, župan v Križkivasi; A. Kristan, pohtar pri Sv. Roku; Martin Gorše, svetovalec občine Polica in Anton Kastelic, svetovalec občine Žalna.

Poslanec Povše s tovariši je v včerajšnji seji državnega zbora stavil nujni predlog za državno pomoč posestnikom iz vasi Radohovavas, kjer je požar sedmim gospodarjem uničil vsa poslopja in tudi sadne vrte poškodoval. Z ozirom na veliko škodo so ti posestniki, ki so siromašni, državne podpore nujno potrebni, ker brez te ne bi zamogli zgraditi si svojih domov in potrebnih gospodarskih poslopij.

V nemški krščansko-socialni stranki zelo hudo poka. Doslej nismo o tem veliko pisali, ker je šlo večinoma za hujskanje od strani nasprotnikov, toda stvar se vleče dalje in danes je očitno, da razmere v krščansko-socialni

stranki v mnogem oziru res niso zdrave. Zdaj je na vrsti vprašanje, zakaj ima nekaj krščansko-socialnih državnozbornih poslancev sinekure pri različnih velekapitalistiških podjetjih. Eden od njih dobiva na leto nad 90.000 K, ker je upravni svetnik. Predsednik stranke, princ Liechtenstein, izjavlja, da so ta mesta važna za stranko in ne pomenjajo sinekur, toda graško in solnograško krščansko-socialno glasilo odgovarjata, da ta upravna mesta niso strankarsko važna, drugič pa ni treba, da bi jih ravno državni poslanci zasedli, od katerih imata dva povrh še ministrsko penzijo in zadosti drugega opravka. Vrhtega pa še »Vaterland« zadnji čas hudo graja dunajske krščanske socialce, najhujši očitek pa je ta, da, dočim raste morebiti politična zavest, propada versko prepričanje. Jako značilno znamenje propada je, da so pri volitvah na Tirolskem pred par dnevi šli krščanski socialci zoper konservativnega kandidata v boj s parolo: »Doli s farškim gospodstvom!« Kakor vidimo, se zdaj krščansko-socialni listi sami medseboj prepirajo, pa tudi pri različnih shodih se hudo sprijemajo. Beležimo kot kronisti.

Dekliške Marijine družbe vrhniške dekanije prirede na Žalostni Gori v Preserski župniji skupen shod dne 13. junija na god sv. Antona Padovanskega. Družbe pridejo s zastavami. Ob 6. uri bo sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Ob pol 9. uri slavnostni govor in slovesna sv. maša. Po cerkvenem opravilu bo na prostem v senci košatih lip zborovanje pod vodstvom »Slov. krščansko socialne zveze«. K temu shodu in zborovanju so vljudo povabljeni tudi odeski izobraževalnih društev »Bogomila« in sploh vse cenjeno žensvo, zbrano v dekanijskih slov. katoliških izobraževalnih društvih.

Šaljiv prizor iz svobodomiselnih demonstracij v Zagrebu. Pri demonstracijah hrvaških liberalcev zoper proslavo Srca Jezusovega 2. t. m. v Zagrebu, kjer so združeni katoličani, akademiki in delavci razbili svobodomiselnih shod in par teh kričačev pošteno nalomili, se nam od očitvidca poroča sledeča zanimiva zgodba: Neki svobodomislec je tolkel s palico okoli sebe in v prevelikem navdušenju lopnil po nekem dijaku, vseučiliščniku Wolfu. Ta pa se obrne in mu zakriči: »Osel, kaj po meni udarjaš, saj sem tudi jaz od Svobodne Misli!« Izborno! . . .

Starost lokomotiv v Avstriji. V proračunskem odseku so se nekateri poslanci pritoževali, da je mnogo železniških strojev že 25 let starih. Kaj bo to! Južna železnica vozi še danes na svojih progah tovrne vlake redno z lokomotivami, ki so stare celih 40 let! Tako n. pr. vozi vsak tovorni vlak na progi Trst-Ljubljana še danes brez izjeme z lokomotivami, ki bodo kmalu stare pol sto leta, pa tudi nekateri poštni vlaki se še poslužujejo teh starih devic.

Knezoškofova knjižica »Dekletom«, prvi zvezek: »Krščansko življenje«, je izšla in se z današnjim dnem dobi v »Katališki Bukvarnik«. Cena 80 vin., 10 izvodov in več po 60 vin. Knjižica obsega zelo važne in koristne pouke za dekleta.

Iz Žabnice pri Stari Loki. V sredo smo pokopali gosp. kaplana Fr. Vilfana, ki je umrl po dolgotrajni boleznii. Pogreba se je udeležilo 23 duhovnikov, šolska mladina, domača Marijina družba z zastavo in pa deputacija Marijine družbe in izbraževalnega društva z zastavo iz Postojne, ki so pokojniku izkazali zadnjo ljubav. Pokopal je gospoda kaplana župnik Iv. Müller, ob odprtem grobu sta govorila gg. Iv. Baloh in Jer. Podbevšek. Naj Bog potolaži žalostne stariše, katerim je bil odvzet v najlepših letih! Pokojnik pa naj kot prvi duhovnik na žabniškem pokopališču mirno počiva!

Mestnim delavcem v Celovcu je sklenil celovski občinski svet zvišati dnevno plačo za 20 h na dan. Za mestne delavce zgrade tudi posebno poslopje za 38.000 K, v katerem bodo mestni delavci stanovali.

Nesrečni nadporočnik. Iz Celovca poročajo: Nadporočnik Jožef Hreglich, ki je vsled nesrečne ljubezni poizkusil samoumor z revolverjem in si obstrelil oči, je popolnoma oslepel in bo 6. t. m. superarbitriran.

Od vlaka povožen. V nedeljo zjutraj so našli na progi pri Otočah pri Celovcu ostanke trupla in obleke neznanega moža, ki je prišel pod vlak. Glava in noge so bile odtrgane, pljuča in drob po tleh raztresene. Mož ni prišel pod vlak zjutraj, kakor so poročali nemški listi, ampak ponoči enkrat, ker ga je nekdo opazil mrtvega kmalu po polnoči. Kdo je nesrečnež, se še ni moglo dognati. Govori se, da je neki Karol Kržišnik iz Oslice na Kranjskem, od druge strani se poroča, da sumijo

v njem tajnika okrajne bolniške blagajne v Marenbergu.

Vinogradniški tečaj, Kmetijska šola na Grmu priredi dne 13. in 14. junija vinogradniški tečaj z naslednjim sporedom: V ponedeljek, dne 13. junija popoldne od 2. do 4. ure: Najvažnejša poletna dela v vinogradu. Trtni škodljivci. V torek 14. junija dopoldne od 9. do 11. ure: Zeleno cepljenje in ravnjanje s cepljenimi trtami. Izbira dobrih gumijevih trakov. Praktično razkazovanje o zelenem cepljenju. Popoldan od 2. do 4. ure: Praktično razkazovanje in vaje v poletnih delih v vinogradu v Cerovcih. Razkazovanje raznih škroplilnic in žveplalnikov. Vaje v zelenem cepljenju. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot in sicer le za železnico (oziroma pošto) do Novega mesta in prehrano 2 K na dan. Kdor se želi tečaja udeležiti ali pa s podporo tečaj obiskati, naj se priglasijo do 6. junija pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. Ob priliki tečaja se bodo razdelili med udeležence tudi zeleni cepiči.

Samomorilec. Včera popoldne so pastirji iz vasi Rožično našli na pašnikih obešenca. Orožniki so dognali, da je samomorilec neki Luka Hribar, rojen v Hruševki št. 4, bivši posestnik na Piršovem, ki se je pred nekaj časom preselil z družino na Štajersko. Vzrok je alkohol; tako govore ljudje.

Dopis iz Brezovice v sobotnem »Slovincu« moramo spopolniti v toliko, da so bili ob blagoslovljenju zastave častno in obilno zastopani tudi Orli iz Borovnice s svojim vrhim župnikom.

Vožnja vlakov št. 1720 in 1721 na progi Trbiž-Jesenice. Od 1. junija 1910 vozita osebna vlaka št. 1720 in 1721 na progi Trbiž-Jesenice vsak dan. — Vlak št. 1720 bo odhajal iz Jesenic ob 1 uri 5 min. ponoči in prihajal v Trbiž ob 2 uri 5 min. ponoči. — Vlak št. 1721 bo odhajal iz Trbiža ob 4 uri 10 min. zjutraj in prihajal v Jesenice ob 5. uri 8 minut zjutraj.

Iz Stare Loke. Letošnje leto je rž velikanska. Na njivi Blažekove mamice je zrasla visoka celo 2 metra 60 centimetrov. — Za Orla je podarila dobrotna roka 100 kron. Na zdar!

Otrok umrl vsled opeklin. Jera Palčič, posestnikova žena iz Vrha, je dne 19. marca t. l. kuhala v kotlu za svinje. Poleg sebe je imela tri in polletnega sinčka Janezka. Med tem ko je skočila za par trenutkov v bližnjo sobo, je pustila otroka samega pri zakurjenem kotlu. Otroku se je vnela obleka in se je tako opekla, da je vsled tega umrl. Obdolženka pravi, da sta se z možem trudila otroka pri življenju ohraniti in mu polagala na opekline vosek in olje, kar je tudi že drugim pomagalo, a da tu ni imelo zaželjenega uspeha. Za kazen je dobila tri dni zapora.

Vol se je ubil. Na Šmarni gori se je pasel neki vol, menda cerkvenikov, pri znamenju. Revež se je predrazil približal strmi pečini, se strmoglavil v globčino ter se pretrgal na tri kose. Meso so prodajali po 1 krono kilogram.

Socialno-demokratska občina. Pri občinskih volitvah v Srijemu so zmagali socialni demokrati.

Promoviran je bil v Pragi za doktorja prava g. Vekoslav K i s o v e c, diplomiran na žurnalistični visoki šol v Parizu.

40 let je, odkar opravlja c. kr. poštni urad v Podbrezjah gosp. Fran Črničev, učitelj v pokouju. Le po njegovi zaslugi smo dobili poštni urad, katelega je opravljal 24 let v šolskem posloju, sedaj pa v Pavlinovem. Živi 82-letni starček!

Premovanje govedi simodolske pasme za ljubljansko okolico in za Notranjsko sploh priredi c. kr. kmetij. družba kranjska s pomočjo državne podpore v četrtek, 16. junija t. l. dopoldne ob devetih v Podsmreki na posestvu gospoda Ivana Kanca, p. d. Gorjanca, ki leži šest kilometrov od Ljubljane na državni cesti Ljubljana-Vrhnik. K premovanju bo dopuščena goved simodolske (rumenkasto- in belopisane) pasme in goved domače reje, ki izvira od simodolskih bikov. Na tem premovanju se bodo izjemno delila tudi darila za vole čiste in križane simodolske pasme. Darila za vole so določena le za pare. Vole je najbolje prignati vprežene, ki se postavijo ob državni cesti ob Kančevem posestvu. Kančevo posestvo leži deset minut oddaljeno od železniške postaje Brezovica, kjer prihaja in odhaja veliko osebnih vlakov južne železnice in železnice Ljubljana-Vrhnika, zato je kraj premovanja tudi zelo prilichen tistim, ki se zanimajo za premovanje ali za živinorejo, četudi se ne udeleže s svojo živino premovanja.

Sladkorne tovarne na Hrvaškem. Ker se ima na Hrvaškem postaviti no-

va sladkorna tovarna, se razna mesta potezajo zanjo: Belovar, Varaždin, Križevci, Virovitica. Doslej ima sladkorno tovarno Osjek.

— **Predavanje**, katero smo včeraj naznanili, da ga priredi katoliško izobraževalno društvo v Zgornji Šiški, se ne vrši v gornji Šiški, temveč v kat. izobraževalnem društvu v Dravljah.

— **Generalu padla pred cesarjem sablja iz rok**. Pri vojaški paradi pred cesarjem je zbornemu poveljniku v Sarajevu, pl. Aufenbergu, ko je jahal mimo cesarja na čelu čet, padla sablja iz rok. Umevno, da je to vzbudilo splošno pozornost.

— **Umrl** je na Travi župan Lipovitz. Izvoljen je bil od nemške večine kot njih pristaš in kot tak tudi vodil občino. Namestnik njegov, Miklitsch, je istega duha. Slovenci smo glede občinske vlade in njenega duha prišli iz dežja pod kap.

— **V Vintgarju** Vabilo k veselici, ki jo priredi Godbeni klub v Gorjah s sodelovanjem pevskega moškega in mešanega zbora gorjanskega v prostorih restavracije gosp. Jožefa Žumra v Vintgarju v nedeljo, dne 5. junija 1910. Začetek ob 3. uri popoldne. Za mnogoštevilen obisk se priporoča Godbeni klub v Gorjah.

— **Umrl** je 1. junija v Sinčivasi na Koroškem bivši postajenačelnik južne železnice gosp. Jožef Klotz, sedaj inšpektor v pokoju.

— **Planinska kočja na Begunjski** je od dne 4. rožnika naprej odprta. Koča je oskrbovana.

— **O. Lintelova knjižica** »Staršem in vzgojiteljem« je dotiskana in se dobi v »Katoliški Bukvarni«. Cena 25 vinarjev, 10 izvodov in več po 20 vinarjev. Opozarjamo na posebno priporočilo v današnji številki; obširno poročilo prinese naš list prihodnji teden.

— **Za 130.352.693 K** se je pokadilo leta 1909 tobaka v Avstriji.

— **Poletni vozni red**, veljaven od 1. junija, prejmo naročniki vsakdanjega »Slovenca« sredi prihodnjega tedna, ker se je pojavilo s 1. junijem posebno na progah državne železnice toliko prememb, da nismo mogli pravočasno prirediti voznega reda za današnje številke. Ker se je revizija izvršila najvestneje, upamo, da dobe cenjeni naročniki res najpopolnejši in najzanesljivejši vozni red.

»SLOVENSKI DOM« PRED POROTO.

(Izpred ljublj. porotnega sodišča.)

»Slovenski dom« je objavil iz Loškega potoka neki dopis, v katerem se trdi, da je loškopotoško gospodarsko društvo si za neko posredovanje zaračunalo 58 K 77 h. Društvo zato toži odgovornega urednika g. Pustoslemška zaradi očitavanja odušstva. Društvo zastopa dr. Pegan, obtoženca dr. Kokalj. Pri sestavi porote dr. Pegan ni odklonil nobenega porotnika iz političnih razlogov, marveč le tiste, ki jim je hotel napraviti uslugo. Senatu predseduje dvorni svetnik Pajk, votanta svetnika Einspieler in Potrato. Razprava poteka sledečo sliko: Posestnik Lavrič je naročil po Kornovem zastopniku Francu Debelaku, ki je tudi poslovodja škofjeloškega gospodarskega društva, delo za pokritje strehe. Lavrič je dobil in plačal račun, ki je znašal 522 K 47 h, pozneje je pa poslala Kornova tvrdka Lavriču še en račun za isto delo, in sicer za 463 K 70 h. Priča Korn pojasni, da je drug račun brez njegove vednosti pomotoma poslala njegova kantonistinja Žerjav. Pomota je nastala zato, ker je v vsoti 522 K 47 h obseženo poleg materiala tudi delo, med tem ko je materialova vrednost zabeležena v drugi knjigi. Plačilo se je zaznamovalo le v tisti knjigi, kjer je izkazana plačana vsota 522 K 47 h. Priča odločno izpove, da ni imel nikake zveze z »Gospodarskim društvom«, marveč le s svojim zastopnikom Debelakom, ki je za svoje posredovanje dobival tudi provizijo. Iz položaja se torej razvidi, da se je hotelo namenoma škodovati gospodarski zadrugi, ki je v celi zadevi predsednik med zaslišanjem pričel Korn prekinil, ker je šel g. Korn po svoje knjige. Ko sta govorila dr. Pegan in dr. Kokalj, je dvorni svetnik Pajk odgodil razpravo, ki se nadaljuje ob štirih popoldne.

Ljubljanske novice.

— **Ij Seja** »Slovenske kršč.-soc. zveze« jo v ponedeljek ob 8. uri zvečer.

— **Ij Seja načelstva** »Slovenske Straže« bo prihodnji torko točno ob 7. uri zvečer v posvetovalnici K. T. D.

— **Ij Okrašenje balkonov in oken s svetilnicami** je postalo zadnja leta nekako moderno in to z vso pravico, kajti sicer prazne in dolgočasne fasade dobe ličnost in življenje, ki ugaja očesu

in ga poživi. V tem oziru se je tudi v Ljubljani že precej storilo, vendar ne toliko, kakor bi bilo pričakovati, zlasti okrog frančiškanskega mostu so sicer krasne stavbe precej zapuščene in monotone, ker jim manjka zelenja in cvetja, ki jih je dičilo druga leta. Slično je tudi na Bleiweisovi cesti, kjer ne pridejo lepe zgradbe prav do veljave, ker nimajo zelenja. Časne izjeme delajo: Dekliški licej, »Union«, Tratnik, h. št. 3 na Radeckega cesti, mestna hranilnica in še nekatere druge. Skrajni čas bi tedaj bil, da se zamujeno popravi in se balkoni in okna z mičnim cvetjem in zelenjem okrase.

— **Ij V nedeljo 12. junija vsi** na vrtno veselico »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov« na vrt »Rokodelskega Doma«!

— **Ij Laskavo sodbo o slov. glasbenem društvu »Ljubljana«** je priobčil lep slovni list »Dom in Svet« v svoji ravnokar izišli številki. Glasbeni kritik »Dom in Sveta« piše: »Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« se je iz navadnega pevskega društva po neumornem trudu svojega voditelja g. Antona Svetka razvilo v koncertno društvo, ki je na ustanovni dan »Slovenske Straže« nastopilo imponujoče ne le po svojem pevskem materialu in izbranem programu, ampak tudi po finesi, s katero je prednašalo težke koncertne točke. Nastopilo je izključno le s slovenskimi skladbami, mešanimi in moškimi zbori in samospeli. Moški zbor zasluži predvsem odkrito priznanje. Ključkov: »Ja v snach tē viděl« in Gerbičev nežni »Rožmarin« so mu dali priljubljenost, da je pokazal svojo fino izvežbanost, ki je prišla posebno do veljave v več čustveno prednašanih narodnih pesmih. Mešani zbor, ki šteje 120 grl, je pokazal, da je vkljub svoji mladosti že dobro discipliniran in objubljuje, da se bo ob svoji prirodni svežosti in pridnosti razvil do izborne koncertne višine. Ravnotežje med krepkim, čistim sopranom in med altom se mora še ustvariti. Dvořakov čarobnolepi zbor »Padle so pesmi v dušo mi« je uvedel koncert in takoj ustvaril estetično očiščeno razpoloženje, ki se ni kalilo skozi ves večer. Foersterjeva »Ljubica«, krasna, a težka skladba, ki jo zmore le velik zbor, je tudi ta večer dosegla velik uspeh, le interpretacija bi morala biti diskretnejša. Trije solisti so dali koncertu še uprav intimen značaj. G. Ludovik Bajde, liričen, jako mehak tenor s simpatičnim nastopom je zaslužil svoj lavorov venec. Morda ni vedel vsakdo, ki je poslušal mlo pesem mladencičev, da zasluži ime Bajde po izumih očeta in sina postati svetovnoznan; le naša revščina je kriva, da Bajdetov izum pod tujim imenom v širnem svetu tujcu nese bogate dohodke. Naj se nam ne zameri ta disgresija na tem mestu! Gospica Jarmila Gerbičeva, profesorica in operna pevka, je s težko arijo iz Smetanove »Libuše« in s tremi Chopinovimi samospeli pokazala svojo fino tehniko. Izborna njena šola se vidi ne le iz predavanja, ampak smo jo občudovali tudi na izborni izreki poljščine. Gospica Peršlova ima jako prijeten pastozen alt s krepkimi akcenti, nekaj moškega, kar se je tako dobro podalo v Sattnerjevem »Zaostalem tiču« in posebno v Michlovi »Človeka nikar«, ki zahteva polnozvenečega organa. V teh dveh točkah je Peršlova dosegla popoln uspeh. Ta koncert »Ljubljane« je važen za našo glasbeno zgodovino, ker nam kaže, kako prodira glasbena izobrazba v našem občinstvu. Samo osebna požrtvovalnost je dosegla ta uspeh, samo veselje do dela in umetnosti, ki ustvari več nego se da kupiti za mnogo denarja. Umetnost ni vezana na noben sloj in na noben patent. Ona razpenja svoja krila širno po slovenski domovini. Dokaz — »Ljubljana«! X.

— **Ij Skušnje pevskega zbora »Ljubljane«** se prično prihodnji teden ob navadnih dneh in urah v ponedeljkih in četrkih ob pol 8. uri zvečer za ženski in v sredo in petek ob 8. uri zvečer za moški zbor. Nove gdne pevke in novi gg. pevci dobrodošli. »Ljubljana« bodi naše osrednje glasbeno društvo, pri katerem vsi požrtvovalno sodelujemo. Dokazimo z obilno udeležbo pri pevskih vajah, da je resno naše stremljenje, glasbeno umetnost v »Ljubljani« povzdigniti vedno višje.

— **Ij Opozarjamo** na jutrišnji izlet, katerega priredi »Santpetersko prosvetno društvo« na Rožnik. Zbirališče pred cerkvijo sv. Petra, odkoder je tudi odhod točno ob 7. uri. Sveta maša bo ob 8. uri. Vabimo vse člane in prijatelje društva k obilni udeležbi.

— **Ij Izlet na Rožnik** priredi jutri zjutraj cigaretni oddelek c. kr. tobačne tovarne ter se udeleži ob 9. uri zjutraj svete maše na Rožniku.

— **Ij Pogreba sestre presv. g. knezoškofa v Preski** se udeleži jutri po deputaciji z zastavo moška Marijina družba v Križankih. Pogreb se vrši ob pol 5. uri popoldne.

— **Ij Musica sacra v stolnici**. Jutri, v nedeljo, v osmini praznika presv. Srca Jezusovega, se bo izvajalo pri veliki maši ob desetih sledeče: Missa in hon. Ss. Cordis Jesu, zl. Fr. Kimovec, Graduale »Improprium« koralno, pri ofertoriju »Bone Deus«, zl. Horák.

— **Ij Načelstvo krojaške zadruge** naznanja tem potom, da se vrši prihodnja preizkušnja za vajence in vajenke, oziroma pomočnike v drugem tednu meseca junija t. l. Prošnje, kolkov proste, naj se pošiljajo pravočasno na načelstvo zadruge krojačev, krojačic itd. v Ljubljani.

— **Ij Grozna nesreča**. K tej včerajšnji vesti pripomnimo, da Ernestina Skukova v deželni bolnišnici še ni umrla, imajo pa zdravniki malo upanja, da bi okrevala.

— **Ij Škropljenje pasantov**. Danes, v soboto, zjutraj ob 7. uri so mestni delavci škropili na Poljanski cesti proti Ambroževemu trgu. Takrat pridejo v smeri od Ambroževega trga po Poljanski cesti neka gospa s svojo hčerjo in malo deklico, od katerih zadnji dve sta bile v beli obleki. Škropilec, ko je videl, da se imenovane osebe niso mogle umakniti, posebno z otrokom, ni hotel obrniti cevi na drugo stran, ampak je moral pokazati svojo surovost in škropil kar nemoteno dalje tako, da je otroka in gospodično popolnoma oškropil z blatom. — Mislimo, da se po drugih mestih nikoli ne zgodi taka neotesanost, kakor samo tu v Ljubljani. Zahtevam, da se take škropilce primerljivo pouči, naj škrope ceste in ne pasante.

— **Ij Društvo slovenskih trgovskih strudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani** naznanja vsem svojim organiziranim članom, da se vrši II. letošnji veliki društveni sestanek v soboto, dne 4. t. m. točno ob 9. uri zvečer v salonu hotela »Ilirija«. Ker je sestanek zelo važnega pomena, opozarjamo in prosimo vse člane sigurne udeležbe. — **Ij Slovenski igralci na hrvaškem gledališču**. Gospa Borštnik - Zvonarjeva je včeraj kot gost igrala na hrvaškem deželnem gledališču v Bernstejnovi igri »Vihar«. V ponedeljek gostuje na hrvaškem gledališču v Zagrebu gospa Danilova.

— **Ij I. slovenski pogrebni zavod Turk in brata Rojina**, čegar oglas priobčujemo na drugem mestu današnje številke, si je oskrbel v zadnjem času vse najmodernejše predmete za opremo pogrebov in ga torej lahko toplo priporočamo. Kakor čujemo ustanovi ta zavod v kratkem I. slovensko pogrebno zavarovalnico.

— **Ij Umetniški paviljon R. Jakopiča**. Spomladanska razstava se zaključuje v nedeljo 5. t. m. ob 6. zvečer. Predvčeraj sta bili kupljeni slike: »Nocturno« S. Magoliča star. in »Topoli« M. Jame. — Mestno zastopstvo za nakup umetnin je izbralo nekaj slik ter jih bo predlagalo občinskemu svetu v nabavo za mestno galerijo.

POIZKUŠENO ZASTRUPLENJE S PILULAMI.

Trst, 2. junija 1910.

Tržaški juristi razpravljajo vprašanje, ali je kompetentno za presojo znanega poizkušenega zastrupljenja v zadevi Hamerlitz - Hladnik ljubljanska ali tržaška porota. Sicer je to vprašanje še gotovo prenapeljeno, ker ni še zaključena preiskava proti osumljenemu Hladniku, ki se nahaja v ljubljanskem preiskovalnem zaporu, a nekateri tržaški juristi naglašajo, da spada zadeva pred tržaško poroto, ker je pustil pisati Hladnik Piacentiniju tisto znano pismo Hamerlitzovej gospej.

Svojčas ste objavili Hladnikovopravek, v katerem je trdil, da je trgovec z vinom in lesom. Hladnik je bil pa tak trgovec, ki se je prav malo pečal s trgovino. Med tržaškimi trgovci je sploh znano, da se je Hladnik le malo pečal z lesno in vinskno trgovino. Pravijo, da je Hladnik kupil le dvakrat vino, enkrat je pa zaaral en les.

Nedavno se je zvršila v Trstu še ena hišna preiskava, a znano še ni, za kaj se je šlo, ker tisti, ki so preiskavo izvršili, trdovratno molče. Konfrontiran je bil nedavno v Trstu tudi Vašim bravcem znani Piacentini z nekim žganjetočnikom. Govorilo se je, da bo ta žganjetočnik že baje igral veliko vlogo v zadevi, ki se tiče poizkušenega logaškega zastrupljenja. Piacentini pripoveduje, da ga je ljubljanski preiskovalni sodnik dr. pl. Grasselli zaslišal laško. V Trstu se med juristi govori, da da veliko dela v Ljubljani preiskava zapiskov v Trstu zaslišanih prič, ker se morajo vsi spisi prestaviti. Govori se tudi, da se zdaj vrše jako obširne

grafološke poizvedbe in da je na razpolago že ogromen material. Grafologična izvedenca sta v Ljubljani zdaj dr. Robida in cesarski svetnik Franke, baje bo pa glede na zelo obširen material pritegnjen še tretji izvedenec.

V Trstu je vzbudila med policijskimi krogi veliko veselost poročilo nekoga ljubljanskega dnevnika, ki je nekaj sumničilo gospoda Hamerlitz, ki je v celi stvari tako nedolžen, kakor otrok, kar znajo celo poučeni tržaški krogi.

Telefonska in brozjavna poročila.

STARČEVIČEVA KATOLIŠKA STRANKA PRAVA.

Zagreb, 4. junija. Tu se snuje »Starčevičeva katoliška stranka prava«, ki naj bi združila vse hrvaške pravaše v eni stranki. V tej stranki se nameravajo združiti v prvi vrsti pristaši dnevnika »Hrvatskega Prava« in »Hrvatstva«.

CESAR OSEBNO OTVORI NOVI OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 4. junija. Khuen-Hedervary se je izjavil, da bo novi ogrski državni zbor po konstituiranju najprej rešil indeminetno, potem normalno rekutno predlogo in trgovinske pogodbe, nakar nastopijo poletne počitnice. Tekom prihodnjega tedna bo Khuen-Hedervary cesarju na Dunaju poročal o vsled izida volitev nastalem novem političnem položaju. Dne 18. t. m. pride cesar v Budimpešto, da s prestolnim govorom 21. t. m. osebno otvori novi ogrski državni zbor.

BURNI PRIZORI V PRORAČUNSKEM ODSEKU AVSTRIJSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 4. junija. Danes je proračunski odsek drž. zbora sprejel postavke iustičnega ministrstva. Slovenski govorniki so ostro šibali protislovenski sistem iustičnega ministra dr. Hochenburgerja. Bilo je mnogo burnih prizorov, v katerih središču je bil iustični minister. Jugoslovani in socialni demokrati so glasovali proti postavkam iustičnega ministrstva.

CESAR NA POTI DOMOV.

Brod na Savi, 4. junija. Cesar se je peljal tod mimo ob 5. uri zjutraj. Cesar je spal celo noč in je bil videti jako čil. Občinstvo mu je navdušeno klicalo. Cesar je izjavil, da je jako zadovoljen s potovanjem. Pri povratku na Dunaj bo cesar danes na Dunaju slovesno sprejel.

Serajevo, 4. junija. Posebna izdaja uradnega lista priobčuje cesarjevo zahvalo prebivalstvu.

TRŽAŠKI ŠKOF.

Trst, 4. junija. »Piccolo« poroča, da ima največ upanja, da postane škof v Trstu, kanonik Pederzoli. Dr. Faidutija vlada baje noče, da ne bi vnel v Trstu še političnosocialnih bojov, dr. Mecchia pa je vsled kampanje Buttignonija zoper njega kompromitiran.

LAŠKE PROVOKACIJE PREPOVEDANE.

Trst, 4. junija. Vlada je prepovedala »izleta«, ki so ju napovedale laške barabe iz Pulja in Lošinja na Cres, da tam uprizore škandale ob priliki skupščine hrvaške družbe svetega Cirila in Metoda.

LAŠKA AROGANCA.

Rim, 4. junija. Rimski laški vseučiliščniki so objavili manifest, v katerem pozivljajo vse laške dijake, da uprizore resno in dostojno akcijo solidarnosti z dijaki, ki se bore v Avstriji za univerzo v Trstu. Kdor pozna Lahe in njihove dijake, ta bo pač vedel, kako »dostojne« bodo njihove dostojanstvene akcije. Sicer pa je to prav: Če Lahifakultete prav gotovo nikoli nočejo dobiti, naj le prirejajo »dostojanstvene« manifestacije v kraljestvu!

BOLGARSKI CAR NA REKI.

Reka, 4. junija. Bolgarski car Ferdinand je prišel semkaj v posete k nadvojvodinji Klotildi in ostane tukaj več dni. Semkaj je dospel tudi princ Filip Saško-Koburg-Gotaški.

ODKRITA ANARHISTIČNA ZAROTA NA JAPONSKEM.

Pariz, 4. junija. Tukajšnji listi poročajo, da je japonska vlada odkrila veliko anarhistično zaroto. Anarhisti so stopili kot delavci v državno tovarno smodnika, kjer so napravili bombe, s katerimi so hoteli pognati v zrak ministrskega predsednika in druge ministre.

DELAVCI USTRELILI RAVNATELJA TOVARNE.

Vratislava, 4. junija. Kakor javlja »Breslauer Morgen-Zeitung« iz Sublica, so včeraj zjutraj ustrelili bivši delavci ravnatelja metalurgične tovarne.

HOFRICHTER.

Akt s Hofrichterjevo obsodbo je še pri sodnem gospodu. Zato je upravičeno mnenje, da še ni bilo nobene odločitve. — Kakor se poroča, je Hofrichterjeva soproga sporočila vojnemu sodišču, da se bo poslužila dovoljenja, videti in govoriti še enkrat s Hofrichterjem. Istočasno je prosila pri pristojnih oblastih za spremembo svojega priimka, kakor tudi otrokovega.

Rastlinska odvajalna sredstva n. pr. rabarbara, imajo med drugimi tudi lastnost, da izgube celo pri naraščajočih količinah na vplivu. Temu nasprotno se je vsled mnogoštevilnih poizkusov v največjih bolnicah v Evropi in Ameriki dognalo, da od mnogih zdravnikov hvaljeni razkrajajoči in odvajajoči vpliv **Franc Jožef-ove** grenčice radi njene redke naravne kakovosti celo pri daljšem uporabljanju vedno isti. Franc Jožef-ova grenčica se napolnjuje samo v popolnoma naravnem stanju brez vsake primesi katerekoli vrste neposredno pri Franc Jožef-ovih vrelih v Budi in se dobiva v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda. 14

— **Ponovno povišanje kapitala Živnostenske banke.** Iz Prage nam brzojavijo: Živnostenska banka poviša ponovno glavnico in emitira zopet 50 tisoč delnic. Pri subskripciji, ki se je vršila sredi aprila t. l. na 50.000 novih delnic, je dospelo več kot 100.000 oglasov. Da bi se moglo ozirati na to veliko število podpisov, je sklenil upravni svet emitirati še drugih 50.000 novih delnic, katere se pridela delničarjem proti tečaju 242 K in nedelničarjem proti tečaju 248 K. Dovoljenje je banka že dobila od vlade. Po dovršitvi te emisije bo znašala delniška glavnica Živnostenske banke 60 milijonov kron v 300.000 delnicah po 200 kron.

Razglednice pesnika Antona Medveda je založila Katoliška Bukvarna in se dobe po 5 vin.

NESTLE-jeva
Priznano redilno sredstvo **moka za otroke**
Za zdrave in bolne otroke kakartodi za bolne na želodcu.
Otvoruje in odstranjuje otročjo drisko in blazje črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLE
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Kronendorfer se kol naravna namizna voda
prve vrste in kol zdravilna voda
zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolesi želodca in mehurja najbolje priporočata.

Carl Kronsteiner-jeve
trpežne, apnene
façadne barve
postavno zavarovane
v 50 vrstah od 24 v kg naprej.
Ze desetletja dobro preizkušene in so prekosile vsa ponarejanja. — Edino sredstvo za pleskanje za façade, ki so bile že pobarvane. 1166 (3-1)
Email-façadne barve, ki se ne odlučijo in krijejo ob prvi potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, uporabne pomešane samo z mrzlo vodo. Antiseptičke, proste strupa, luknjičave. Idealni plesk za notranje prostore, še nepobarvane façade, lesene zgradbe: kot kolibe, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, otroški za m² 5 vin. Cenik in prospekte zastoj in poštnine prosto.
CARL KRONSTEINER, Dunaj III, Hauptstrasse 120.
Zaloga: Brata Eberl, Ljubljana.

Sprejme se
blagajničarka
1622 v kavarno »Austria«. 2-1

TRZNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 4. junija.

Pšenica za okt. 1910	9.45
Rž za okt. 1910	7.16
Oves za oktober 1910	6.87
Koruza za jul. 1910	5.50
Koruza za avg. 1910	6.61
Koruza za okt. 1910	5.76

Efektiv: —

Mesto posebnega naznanila.

Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič
naznanja v svojem in svojih sorodnikov imenu, da je njegova dobra in skrbna sestra

Marija Jeglič

v petek, 3. junija, na praznik presv. Srca Jezusovega, previdena z zakramentom sv. poslednjega olja, po kratkem smrtinem boju v župnišču v Preski mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb pokojnice bo v nedeljo, dne 5. junija, ob polu petih popoldan v Preski pri Medvodah, kjer se bo truplo na farnem pokopališču izročilo zemeljskemu počitku.

Slovesni rekviem z biljami bo v ponedeljek, dne 6. junija ob pol šestih zjutraj v župni cerkvi v Preski.

Rajna bodi priporočena v pobožno molitev in blagohoten spomin.

V Ljubljani, 4. junija 1910.

9791

Venci se hvaležno odklanjajo.

Izjava.

Podpisani **Jakob Velkavrh**, po domače »Vojska«, posestnik v Notranjih gorah št. 17 s tem prekličem obdolžitev, katero sem dne 17. maja t. l. in tudi pozneje izrekel o **Jožetu Sojerju**, posestniku v Notranjih Gorah št. 53 glede odvzete, ozir. zamenjane lopate ter se **Janezu Sojerju** zahvalim, da mi je odpustil in odstopil od kazenske tožbe.

V Ljubljani, dne 30. maja 1910.

Jakob Velkavrh, s. r.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dn	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
3	9. zveč.	732.7	16.8	sl. jvzh.	jasno	
4	7. zjutr.	732.1	14.4	sl. svzh.	megla	0.0
	2. pop.	730.4	18.9	sl. jug	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 19.8°, norm. 16.3°.

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sidrnm sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživajočo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. (VIII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovlj varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri **Mihael Kastner-ju**, Peter Lasniku in **Andrej Šarabonu**, Ljubljana. 11452-49

Zahvala. 1606

Ob prerani smrti nikdar zabnega sina, oziroma brata

Franca Vilfana

kapelana

izreka prav prisrčno zahvalo prečastiti duhovščini zlasti g. Janezu Müllerju, župniku v D. M. Polju, za vodstvo pri pogrebu in krasen govor v cerkvi, č. g. J. Cegnarju, za slovesno sv. mašo pri pogrebu, domačemu g. župniku, ki je pokojnika večkrat tolažil s svetimi zakramenti, č. g. kapelanoma Ivanu Balohu in J. Podbevšku za krasen govor ob odprtem grobu, in vsem č. g. duhovnikom, ki so ga spremili k zadnjemu počitku; vsem izbornim pevcem, za krasno izvajane nagrobnice, izobr. društvu in Marijini družbi v Postojni, ki so se vdeležili pogreba z venci in zastavo, domači dekliški Marijini družbi, solski mladini z gospodom učiteljem na čelu, vsem sorodnikom, znancem in njegovim prijateljem, ki so se pogreba vdeležili in tako obilnem številu in tako naredili pokojniku slavnostnen zadnji sprevod. Bog naj poplača vsem skupaj!

Zabnica pri Škofji Loki, 4. junija 1910.

Zalujoča rodbina Vilfan.

Knjigoveza - pomočnika

spretnega, pridnega in poštene sprejme **Družba svetega Mohorja v stalno službo.**
Ponudbe z zahtevano plačo naj 1621 se pošljejo v Celovec. 3-1

Dobro ohranjena trgovska oprava

se po zelo ugodni ceni proda.

Kje, pove upravništvo »Slovenca«.

7800 srajc za dame

od konkurzne licitacije. Iste so iz najfinjšega sifona z švicarsko vezeno in ajour in se pošiljajo po povzetju komad po K 1.87, 1590 nadalje

hlače za dame

iz najboljšega sifona, moderna fasona, bogato garnirane, komad K 1.25, kakor

životne oblekce

iz najfinjšega židanega batista, z Valencienneskičkami v vseh velikostih, komad 85 vin.

Priložnostna prodaja EM. ROTHOLZ

Dunaj, VII. Neustiftgasse 77.

Naročila morajo biti najpozneje do srede na Dunaju. Dopisuje se v vseh jezikih.

Priložnostni nakup!

Krasna žepna ura z verižico K 3.50. 30.000 komadov

kupljenih, zaraditega pošiljam 1. krasno 36 ur ideočo (ne 12 ur) »Gloria« srebarno anker-rem. uro, švic. kolesje z lepo gravir. oklopijem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico natančno ideočo moza 5K.30 Ne dalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur. ideočo anker-re. prve vrste švic. uro s pozlač. verižico za K 6. Triletno pisemno jamstvo za vsako uro. Razp. proti povzetju

S. KONAHE, razpošiljalnica švicarskih ur.

KRAKOV št. 50. 766

Neštevilno priznanj in naročil. — Za neugajajoče denar nazaj.

Edina

KOLINSKA KAVINA PRIMES

ZNAK TOVARNE.

606 11-1

je najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek

Solna kopelj za noge Chiragrín

Tisočkrat preizkušen pri potanju nog, kurjih očesih in trdi koži, pri ozeblinah ali če koga žege na podplatih in pri utrujenosti 1 zavoju 30 vin., 6 zav. K 1'50, 3 zavoji proti poslatvi 1 K v znamkah

o drogeriji v Gradcu I./4.

1259 (1)

Dobi se povsod.

Nova vila

1478 6-1

v slovenskem delu Koroške, pol ure od železnične postaje, 5 minut izven večje vasi tik ceste in gozda z vodovodom, obsegajoča 6 lepih sob, 4 kuhinje 3 shrambe, se za ceno 12.000 kron takoj proda. Nadaljna pojasnila daje Janez Vospersnik pošta Podravlje, Koroško.

Naprodaj je v Kranju

dvonadstropna hiša

z lepo prodajalno in na dobrem prostoru. Več pove Ivan Potušek, 1579 brivec v Kranju. 2-1

Ugodna prilika! — Obrtniki pozor!

Staroznana, občestna na prometnem prijaznem solnčnem kraju v trgu na Gorenjskem, zraven pripadajoče veliko gospodarsko poslopje s staro kovačnico in hlevom se odda v najem eventuelno nekaj proda vsled družega opravila. Lega obeh poslopij je lepa; ležita tik velike ceste, zelo pripravno za večje podjetje, tudi več obrtov kot kovača, kleparja, krojača, mizarja, mesarja, voznika, kolarja, sedlarja in enake samostojne obrtnike. Naslov pove iz prijaznosti 1576 uprava »Slovenca«. 4-1

Stanovanja ob bohinjskem jezeru!

Od 1. junija nadalje do 2. julija se odda

v vili Ani stanovanje

v pritličju, obstoječe iz 4 sob in poselske sobe. Dalje eno stanovanje v I. nadstropju za poletno sezijo, obstoječe iz 4 eventuelno 5 sob. Vpraša se pri Jos. Proseucu, Ljubljana, Sodna ulica 1. 1563 3-1

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba

- Najnižje cene -

31 52-1

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter za-priseženi sodnijski cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Zelo nevarno je

pustiti nepokrito celo najmajšo rano ker se ista lahko razširi v težko rano.

Ze 40 let se je izkazalo mečlino vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-15 se pošljejo 4 pušice, za K 7- pa 10 pušic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogrške monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga 2960 20-1

B. FRAGHER, c. in kr. dvorni dobavitelj
Iekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Sitarska in žimarska zadruga v Stražišču pri Kranju

priporoča sl. zavodom, občinstvu in gospod. tapetnikom vsakovrstno

žimo za žimnice

Ceniki in vzorci so na razpolago

Zastopstvo za Ljubljano ima g. I. Cerne tapetnik na Dunajski cesti. (Prodajalna mi, 947 zarske zadruge v St. Vidu. 10-1

Ponudbeni razpis.

Županstvo na Gori pri Sodražici razpisuje tem potom zgradbo

novе občinske ceste.

Dolgost približno poldrugi kilometer. Načrti in drugo je na vpogled pri podpisanim županstvu.

Ponudbe pismene ali ustmene naj se predlože najkasneje

do 15. junija t. l.

pri podpisanim županstvu.

Županstvo na Gori,
dne 24. maja 1910. 5151

Zasebniki, Trgovci, Krošnjariji, } naj ne zamude ugodne prilike za naročitev ostankov naravnost iz tkalnice.

Posebna ponudba:
40 m lepega sort. cefira za srajce — fanele in ostank. oksforda K 16-
40 m 1a ostank. oksforda, rumb. tkanine ja kanafasa in 1a ostank. modrega blaga K 17-
40 m 1a vel. rumburške tkanine, 1a oksforda angl. cefira, kreas. platna K 19-
Vsi dolgi ostanki, izbrani, brez napake. Ako blago ne upaja, ga vzamem nazaj, povrnem poštino in istotako denar, torej nikak riziko. Kdor enkrat naroči, naroči zopet. Vsakemu zavoju vzorcev priložim vzorce tkanine in bombaževine. Dalje se odda:
1 tucat 1a belih robcev z atlas. robom K 1-30
48/100 široke brisače samo K -34
Brisače za kozarce, komad K -20
Beli namizni prti K 1-30
150/200 cm zaimenčeno platneno rjuhje brez siva, vsaka konkurenca izključena, samo K 2-20
Iz močnega platna, ista velikost, samo K 1-98
Najboljša in najcenejša nakupovalnica za krošnjarije in razprodajalce.
Razpošilja se po povzetju, kompl. zavoj 5 kg poštine prosto v vse kraje.
Prva hermann. razpošiljalnica tkanin M. Brick
Hermanmestec št. 1, Češko.

Sprejme se takoj v trajno delo

mizar

ki je izurjen pri strojih (Fraismaschine).

Obenem se sprejmeta tudi

2 mizarska vajenca

pri A. Rojina, mizarski mojster, Ljubljana, Wolfova ulica šte. 8. 1574 3-1

Pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. ces. in kralj. Apostolskega Veličanstva cesarja FRAN JOSIPA I.

prva mednarodna lovska razstava Dunaj 1910 maj—oktober.

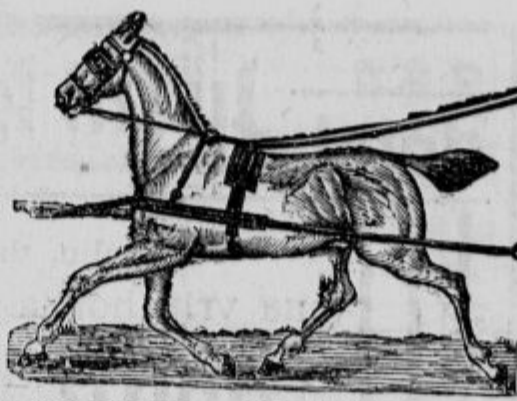
Lov in njega obrat, industrija in obrt, promet tuljev umetnost in umetna obrt, poljedelstvo. Stalna razstava avtomobilov.

Začasne prireditve:

Razstava konj — rastava kuncev in perotnine — razstava lovskih trofej — razstava lovskih fanfar — tevanjekmo 1229 golobov-pismoš itd. 10-1

Luna park, kinematografi, lovski diorami itd.

Razstavna loterija, I. glavni dobiček K 100.000.—.

JOSIP STUPICA

Jermentar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske 3699 oprave. 52-1

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simon Hmetek
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Klikovratna Pojasnila daje se brezplačno

Proda se posestvo s hišo

sadnim vrtom, njivami in gozdom. Hiša je popolnoma na novo prenavljena in je krita z opeko. Cena je nizka. — Več se izve pri Martinu Mežnar-ju Slape, p. Dev. Mar. v Polju.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kroj po životni meri.

Anton Schuster Ljubljana

Stritarjeva ulica 7

priporoča

novosti konfekcije

za dame in deklice, bluz, modnega blaga za dame in gospode, delena cefira, platna in batista.

Najboljše belo blago različne garniture in

vsakovrstne preproge.

Vzorci na zahtevanje poštine prosti.

Solidno blago.

Nizke cene.

Pozor! Pozor!

Najboljši in najcenejši dobavni vir za nove 1355 1

hrastove sode

vseh vrst in velikosti je prva hrvaška tovarna za sode v Novski, katera ima svoje lastne hrastove gozde. Edino zastopstvo in zaloga za Kranjsko, Koroško in Štajersko pri tvrdki

M. Rosner & Co.

v Ljubljani poleg pivovarne Union, prej Kosler.

Ceniki na razpolago!

R. Worm-Kolar

Ljubljana, Mestni trg št. 9

Zaloga le prima koles

od K 120.— višje in potrebščin Auto Pneu Michelin. Mehan. delavnica za popravila in ponikljevalnica.

Najnižje cene, točna, solidna postrežba. Gumijevo blago: povošč. barhent, kopalne čepice, cevi za pretakanje vina, piva in vode, 1610 vse sveže, brezhibna kakovost. 3-1

Na prodaj sta takoj prostovoljno

dve hiši

na mnogoobljudenem kraju. 857 3-1
Kje, se izve v upravnistvu tega lista.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštine prosti. ! POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Cudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v Bielu in Genovi.

700 Mitani, prstani, briljanti. (1)
Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg 5

trgovina norimberškega in galanterijskega blaga na drobno in na debelo

Velika zaloga pletenin

kakor: srajce, spodnje hlače, nogavice, maje, otročje obleke itd. itd.

Znanost in umetnost.

Muzikalije »Glasbene Matice« v Ljubljani za društveno leto 1909/10 so pravkar izšle. Te dni se začno razpošiljati in jih dobe člani za 4 K društvene, nečlani pa po 6 K. XXXVII. zvezek Matičnih zborovskih partitur je izšel pod naslovom: 20 moških in mešanih zborov, uredil Matej Hubad, ter obsega sledeče skladbe: A. Moški zbori: 1. Jakob Aljaž: Na dan! — 2. Emil Adamič: Scherzando. — 3. Oskar Dev: Hrepenenje. — 4. Oskar Dev: Tihi veter od morja. — 5. Stanko Premrl: Na dan! — 6. Ludovik Hudovernik: Zvezdec. — 7. Zorko Prelovec: Jaz bi rad rdečih rož. — 8. Ivan Muhvič: Mir. — 9. Vjekoslav Ružič-Rosenberg: San. — 10. Vilko Novak: Gorski kraj. — 11. Vilko Novak: Sanak spava. — 12. Hrabroslav Volarič: Izgubljeni cvet. — 13. Ferdo Juvanec: Rožmarin. — 14. Ferdo Juvanec: Pastir. — B. Mešani zbori: 15. Franc Kimovec: Izgubljeni cvet. — 16. Emil Adamič: Zapuščena. — 17. Hrabroslav Volarič: Ljudmila. — 18. A. Vilar: V mraku. — 19. Dr. Anton Schwab: Dobro jutro. Pevski valček. — 20. Ferdo Juvanec: Na goro.

— **Slovenskim geologom.** Ravno kar je izdal c. kr. geološki državni zavod na Dunaju IX. zvezek velikega svojega dela, ki bo obsegalo docela izgotovljeno vso tostransko polovico monarhije. Tudi v tem zvezku se nahaja zopet list specialne mape (1 : 75.000), ki se nanaša v pretežnem delu svojega obsega na Kranjsko, oziroma sosednje popolnoma slovensko ozemlje; gre tu za list Škofja Loka-Idrija. Kakor znano, je izdal isti zavod doslej že celo vrsto geoloških specialnih map, ki se tičejo naše ožje, slovenske domovine in sicer liste: Ajdovščina-Postojna, Železna Kaplja-Kokra, Mozirje ob Savinji, Pragsko-Slov. Bistrica, Ptuj-Vinica, Rogatec-Kozje in Celje-Radeče. V kratkem izide dalje list Ljubljana. — V IX. zvezku je tudi najnovejša kartografsko delo dunajskega našega rojaka g. dr. K. Hinterlechnerja, kot plod večletnega, trudapolnega dela med brati Cehi. Da se odlikuje prav slovenska zemlja po pre mnogih, naravnih lepotah, je absolutno brez dvoma; ravno tako gotovo je pa tudi, da opazuje vsako krajino z docela drugačnim užitkom, ako ti ni njeno gorovje samo mrtva masa, ako ga vidiš nasprotno kot nekaj postalega. Nič pa ne pospešuje tega bolj nego dobro izdelana geološka mapa. Sicer pa služijo te tudi razrešitvi cele vrste praktičnih vprašanj, ako se ne oziramo na strogo znanstvene momente. Vsak list in njega tiskana razlaga je na prodaj tudi sam zase, ter se dobiva v »Katoliški Knjigarni«, kjer je razstavljen sedaj list Škofja Loka-Idrija. Cene so za razne liste nekoliko različne, ter se menjavajo med 2 K 50 vin. ter 7 K 50 vin. za posamezen list in razlago.

— **Die Alpenflora.** (130 Abbildungen in Farbenkunstdruck auf 24 Tafeln.) Nach der Natur gemalt von Baron Fritz Hauser. Mit Einleitung von begleitendem Text von C. J. Oehninger, Graz 1908. — Knjiga bo jako dragocena za vsakega ljubitelja narave, posebno pa za alpiniste. Popisuje alpsko floro po njenih posameznih predstaviteljih, razdeljeno po vrstah. Popisi so lepi in precizni, navedeni so tudi kraji, kjer rasto rože, ozira se seveda tudi na Kranjsko, tudi čas, ko cveto, je naveden. Silno lepe so pa barvne slike po naravi. Naroči se v »Katoliški Bukvarni«, stane 5 K.

V Ameriko in Kanado
zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**
H 544 82 **Bližnji odhod:**

Iz Trsta, domačega pristanišča: Carpathia, 7. junija, Pannonia, 21. junija, Ultonia, 5. julija 1910.

Iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 18. junija 1910, Mauretania, 11. junija 1910.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odlašek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180.— za odraslo osebo všteti davek in K 100.— za otroka pod deset let všteti davek.

Iščem **STANOVANJE**
1561 3-1

za 1. Julij, obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritlikin po možnosti tudi kopalnico. Ponudbe na naslov: »Hrvat« poste restante Ljubljana.

Delniška glavica: 50 milijonov kron
Rezervni in varnostni sklad: 14 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:

Brau, Budjevicah, Iglavi, Krakovu, Lvovu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plznu, Prostějovu, Taboru, na Dunaju, L. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestuje vloge na vložne knjižice po 4%
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in carin-
ske kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti
kurzni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

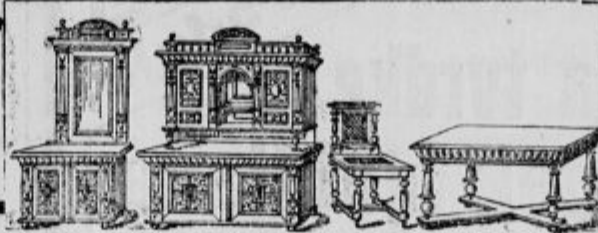
ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredajočih
industrijskih podjetjih.

Brzojavni naslov: Živnostenska Trst.

Ivan Dogan mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato
zalogo hišne opreme :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce,
žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : :
Naročila se točno izvršujejo. : : Najcenejša zaloga. : :
Cenik s podobami zastoj in franko. 1539 1 Cene brez konkurence.

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje
specijalist **Maks Tušek** stavbni in umetni
v tej stroki **Maks Tušek** steklar, Sv. Petra
nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1909
čez 83 milijonov kron

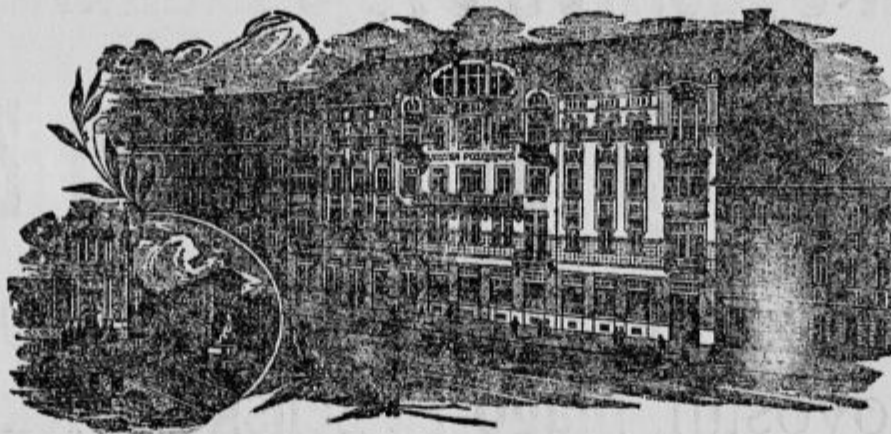
Lastna glavica K 503.575-98

Stanje vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela
„Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
ženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na raz-
polaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadržnikov na tekoči račun ter daje
istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. —
Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.
Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobl, posestnik in trgovec,
Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposesnik v Ljubljani. Matija Kolar,
stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni
posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojil-
nice«. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
Gregor Silbar, župnik na Rudniku.

Pri oslovskem kašlju

in pri hudem kašlju sploh je po
zdravn. predpisih za otroke in od-
rasle preizkušeno kot dragoceno in
učinkujoče sredstvo

Thymomel Scillae.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika!
1 steklenica K 2-20. Po pošti franko proti naprej
pošiljati K 2-90. 3 steklenice proti naprej po-
šiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga v
B. FRAGNER-ja lekarni
c. l. kr. dvor. dobavitelja
Praga-III., št. 203.

Dobiva se v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva, izdelava-
telja in varstveno znamko.

Več dobro izvežbanih

ključavničarjev

za ključarska dela in nekaj pomožnih de-
lavcev sprejme v trajno delo in proti dobri
plači 1609 (5-1)

Kranjska tovarna za železino v Kamniku.

Singer-jevi šivalni stroji

so najbolj sposobni
za vsako gospodinjstvo
in
za vsako delavnico :

Udobna odplačila.
484 21-1

Pri plačilu v gotovini
popust.

Dobe se v vseh naših prodajalnah
v Ljubljani samo
4 Sv. Petra cesta 4

SINGER Co.

akc. družba za šivalne stroje.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. Škarda v Brni.
Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve.
Centri in strokovni
svet brezplačno.
B. Škarda v Brni, prvi in edini

Trgovskega učenca

sprejme takoj s hrano in stanovanjem Josip
Pollak, trgovina špecerije Sv. Petra
cesta 9. 1580 3-1

Avstrijske špecialitete l. vr. so svet. znani
Marsnerjevi šumeči limonadni bonboni
Pristni samo s to varstveno znamko

Dobe se povsod, kjer so lepaki navedeni s to
znamko. — Tudi vsak bonbon ima tako
znamko. Letna vporaba več kot 60 milijonov
komadov. Klairon, najboljša delikatesa sveta,
Bouchées à la Reine. — Peppermint-Lozen-Ges.
Vse vrste čokolade za mleko in za kuhanje iz-
borne kakovosti priporoča: Prva češka akcijska
družba tovarn, za orient. sladkor in čokoladne
izdelke Kral. Vinogradi, p. A. MARSNER. Glavni
zaloga na Dunaju, Josip Katz VI. Theobaldgasse 4.

770 12-1

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

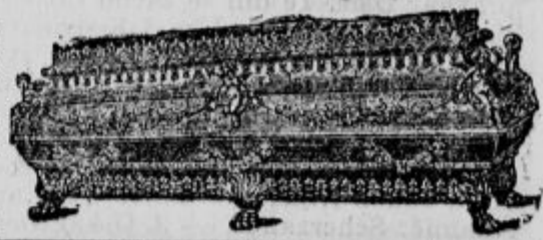
Priraja pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliče, kakor: kovl-naste in lepo okrasene lesene krste, čevije, vence, umetne cvetlice. Najnižje cene.

Za slučaj potrebe se vlijudno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Naravna zdravilna grenka voda „Sternhof“

učinkuje vsled svoje velike množine zdravilne soli že pri majhni vporabi 1/8 do 1/4 litra kot odvajalno sredstvo, in je preizkušena kot najizbornejše učinkujoče

Glavna zaloga za Kranjsko:
A. Šarabon, Ljubljana.

zdravilno sredstvo
pri slabi prebavi, kroničnem kalenju čreves, motenju jeter, bolečinah v haemorroidah, debelosti, nevralgiji in pri ženskih boleznih. 1392 13-1

Proizvajanje **spirituoz**

kot prosta obrt, kakor tudi

izdelovanje brezalkoholn. osvežujočih pijač

jako donosno in sposobno za razširjenje, lahko vpelje v vsakem kraju renomirana tvornica. S proizvodanjem in razpečavanjem se lahko prične **takoj**. Jamči se za izdelke prve vrste in brezhibno proizvodanje vseh pijač, tudi specialitet brez konkurence. Izurjen strokovnjak se pošlje v svrhu informacij in za proizvodanje brezplačno. Ozira se samo na resne ponudbe. — Ponudbe pod šifro „**Spirituosen** 1465 83857“ na anončno ekspedicijo M. Dukas Nachf., Dunaj I./1. 10-1

Razprodaja!

Razprodaja!

Razprodaja trvdke Karel Recknagel, Ljubljana

1513

Mestni trg št. 24

Radi opustitve trgovine se prodajo vsi predmeti za nakupno ceno ali tudi pod njo in sicer: potrebšćine za krojače, trakove, čipke, volnene in svilene baržune, svileno blago, modrci, rokavice iz sukanca, svile in usnja, predpasnike, krila, tkanine, žoke, nogovice, perilo za gospode, dame in otroke, kravate, čepice, robce itd.

Karel Recknagel, Ljubljana

Mestni trg 24.

Razprodaja!

Razprodaja!

Slasćičarna P. KIRBISCH Ljubljana, Kongresni trg št. 8 priporoča izuradni, usak dan sveži sladoled in ledeno kavo.

1335

Opustitev
trgovine!

I. Grobelnik v Ljubljani

Pred škofijo

naznanja, da prodaja

Pred škofijo

radi opustitve svoje manufaktorne trgovine
vso zalogo po nenavadno znižanih cenah.

Sukna za moške obleke nad 1000 vzorcev v vseh kakovostih, blago za ženske obleke iz volne, batista, kretona. — Bele in črne svile. Preproge, zavese, posteljne garniture, odeje. Sifoni in platno. Namizno perilo. Rute.

Pozor! Nihče naj ne zamudi redke prilike, lepo in dobro blago resnično ceno kupiti!

= Krojačem večje partije sukna in podlog posebno ugodno. =

Pohištvo vsake vrste
od najenostavnejših do najumetnejših.
Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog
Ustanovljeno leta 1857

: Zavod za pohištvo in dekoracije :

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica števil. 10

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.
Enostavne in razkošne ženitne
opreme v najsolidnejši izvršbi.
Uredba celih hotelov in
kopališč.
Telefon št. 97

921

Najcenejše
**dežnike in
solnčnike**

Jomačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani

Prešernova ulica št. 4. Stari trg št. 4. Pred Skofljo št. 19.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

610 52-1

Slovinci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Igljč

Ljubljana, Mestni trg št. 11

priporoča največjo zalogo krasnih

**nagrobnih vencev
in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se iz-
vršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

2048 1
Motorje najboljšega
sistema,

mline in stiskalnice
za grozdje in sadje.

**Železne blagajne,
stavbene potrebščine**

in vso železnino ::
drugo

dobavi po najnižjih
cenah slovenska vele-
trgovina z železnino
Fr. Stupica
v Ljubljani, Marije
Terezije cesta št. 1.

Marijin trg števil. 1.
Največja zaloga najfinestih
barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreda. Zlate in raznobarvne bronos.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminijum
v listih. Stampiljake barve. Ogilje za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Silikarsko platno in
papir. Palete, škatlje za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovjši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovjše in moderne sahe, komične
prstene in ručinske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša
oljate barve
za pleskarje, stavbo in pohištvene mixerje
in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnczev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega
lima

po najnižji ceni,
karbolineja
samo boljše vrste,
gipsa

alabastra in stukaturnega za pod-
barje in zidarje. 52-1
Ustanovljeno 1882. Zahtevajte cenike.

Najstarejša domača slovenska tovarna peč. Ustanovljena leta 1888.

Založnik
ces. kralj.

avstrijskih
državnih
uradnikov

ALOJZIJ VECAJ, LJUBLJANA
Trnovo, Opekarska cesta - Veliki stradan št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih peč različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peč lastnega in domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

26-1 Za samostane in župnišča znaten popust. 1222

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
"Severonemškega Lloyd"
iz
BREMENA
v
NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cäcilia ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tiskajoča
pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, reelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Največji izbor
Najnižje cene

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dožnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Stambilije
vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 6.
Ceniki franko.

Tovarna za čevlje
F. L. P.

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancie in priljubljenosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina tovarna za Kranjsko:

Julija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

830 52-1

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRISKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
 Zaloga čopičev za pleskarje sli-
 karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznana
 reelno in fino po najnižjih cenah.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
 rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ustanovljena 1847. Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
 sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
 - žimnati modroci, otroški vozički itd. -

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
 p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
 mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
 vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
 dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbera steklenega in porce-
 lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
 podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
 odjemalcem v ogled.

Sodi. Gospodarsko društvo
 Bermu, pošta Pazin, (Istra),
 posreduje brezplačno pri prodaji
 svojih udov. Cena je nizka. Vino
 je bele, rudeče in črne boje; ka-
 kovost izborna. (2983 1)

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIC,
 sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 1810 52-1

Lekarnarja

Edino pristen balzam
 iz lekar. pri angelju
 A. Thierry v Pregradi
 pri Rogoški Slatini

A. THIERRY-ja BALZAM

(Postavno zavarovano)

Edino pristen je z varstveno znamko REDOVNICH.

Učinkujoč pri zelončnih težokah, napenjanju, zasliženju, motenju prebave, kašlju, pljučnih
 boleznih, prsnih boleznih, hripavosti itd.

Čisti zunanje rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika posebna
 steklenica K 5-.

Lekarnarja A. THIERRY-ja edino pristo
CENTIFOLIJSKO MAZILO

zanesljivo učinkujoče pri prisch, ranah, ranjavah, vnetju še tako starem vseh vrst.
 2 lončka K 3-00. Naročila naj se naslavljajo na lekarno pri angelju

A. THIERRY v PREGRADI pri Rogoški Slatini.

Dobi se skoro v vseh lekarnah.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
 Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“,
 „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomi-
 na“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in
 „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskr-
 bujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-
 Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vjudrta
 postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite
 za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
 nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
 vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
 nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc
 v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
 kolodvora na levo pred znano gostilno pri
 „Starem tišlerju“ 188 (52-1)

4552 8-1
 Največja in najstarejša
 tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Dreise v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
 najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupništem
 samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

1139

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje
trpežnost skozi pet let in opeko za zid

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, dalje stavbni kamen za zidanje iz doma-
 čega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.